

Leto XII

1963

Štev. 5

MAJ

Registered at the
G.P.O., Sydney, for
transmission by post
as a periodical.

RENAR

MISLI

(Thoughts)

Mesečnik za versko
in kulturno življenje
Slovencev v Avstraliji

★

Ustanovljen leta
1952

★

Urejuje in upravlja
P. Bernard Ambrožič
O.F.M.

Tel.: FM 1525

★

Naročnina £ 1-0-0
letno se
plačuje vnaprej

★

Naslov: MISLI
6 Wentworth St.,
Point Piper, Sydney

★

Tisk: Mintis Pty. Ltd.,
417 Burwood Rd., Belmore,
Sydney. Tel. 75-7094

IZDANJA VII. LETNIKA SL. KULT. AKCIJE PRIHAJAJO

Doslej smo prijeli:

MEDDOBJE zvezek 1 — 2, strani 124. Zelo bogata in pestra vsebina. Leposlovje, razprave, ocene, poročila. Cena £ 1-0-0.

SIVI DNEVI, strani 106, spisal, Marko Kremžar. Črtice iz ljubljanskih zaporov po vrnitvi iz Vetrinja. Vsaka črtica zase je velika umetnina. Vse skupaj sestavljajo celoto, da se berejo kot ena sama sijajna povest. — Cena £ 1-0-0.

Pričakujemo nadaljnjih izdanj: Fran Zore: **Pesmi — Meddobje** 3-4 — Karel Mauser: **Ljudje pod bičem** I. del. Dolgo hodi pošta iz Argentine, pa tudi publikacije ne izidejo vse naenkrat. Ko dobimo nadaljnje, bomo poročali.

Članarina za vse publikacije VII. letnika znaša 90 šilingov za broširana izdanja, za vezana 110 šil.

NADALJE PRIPOROČAMO:

ZBORNİK Svobodne Slovenije za 1963 — imamo le še nekaj izvodov za prodajo. Cena: £ 1-0-0, za poštino 2 šil.

ZGODOVINSKI ATLAS SLOVENIJE, kaže usodo slovenskega ozemlja od rimskih časov do danes. Cena £ 2-10-0.

FINŽGAR, VII. zvezek: **LETA MOJEGA POTOVANJA**, Cena £ 1-0-0, za poštino 2 šil.

RICCIOTTI: Življenje Jezusovo. Izdala Mohorjeva v Celovcu kot izredno izdanje svojih knjig. Svetovno priznано odlično delo. — Cena £ 2-10-0 in poština 2 šil.

KNJIGE DOBITE PRI "MISLIH"

DHAULAGIRI. — Doživljaji Slovencev v himalajskih gorah. Spisala Bertonec in Arko. Velezanimivo! — £ 1-10-0.

POVESTICE — Iz zbirke spisov pisatelja Stanka Majcena. Izdala Slov. Kulturna Akcija. — Vezana knjiga — £1-0-0

NOVELE IN ČRTICE — Iz zbirke pisatelja Pavla Perka. Izdala Mohorjeva v Celju. Vezana knjiga £1-0-0.

DNEVI SMRTNIKOV. — Zbirka najboljših črtic v emigraciji. Izdala SKA. Vezana knjiga £1-0-0.

ZEMLJA — zelo lepa povest Karla Mauserja — 6 šil.

POTA DO ČLOVEKA — Spisal dr. A. Trstenjak. O knjigi velja isto kot o drugi njegovi: človek v stiski. Stane 10 šil.

NOVA PESEM, 14 prelepih črtic Vinka Beličiča. Oceno napisal L. Klakočar v julijski številki **MISLI**. — £ 1-0-0

KAR PO DOMAČE — Zelo zanimiva in šaljivo poučna knjiga. Izdala Baragova založba v Argentini — £1-0-0.

HEPICA — vesela povest o gorenjski papigi. Izdala Sl. Kult. Akcija — Cena £1-0-0.

OVČAR MARKO — Jalnova povest, prva iz zbirke **VOZARJI**. Tako lepa kot Tri zaobljube. — 10 šil.

SLOVEN IZ PETOVIJE, zgodovinska povest Stanka Cajnkara iz časov sv. Metoda. — 10 šil.

BARAGO NA OLTAR! — £ 0-10-0.

Ves pomen Baragov in vse delo za njegovo oltarno čast je popisano v tej knjigi.

SIVI DNEVI — spisal Marko Kremžar, izdala Slov. Kulturna Akcija v Argentini. Odlično delo, ne odložiš, dokler ne prebereš do zadnje strani. Cena £ 1-0-0, poština 1 šil.

TONČE S SLOMA — Povest iz Slomškove mladosti. Spisal p. Bernard Ambrožič. — 10 šil.

DANTE: PEKEL. Izdala Slov. Kulturna Akcija v prevodu dr. Tineta Debeljaka. £ 1-0-0.

LETO XII.

MAY 1963

STEV. 5.

SPOŠTUJ SINA IN HČER, DA BOŠ...

OB PRAZNOVANJU MATERINSKEGA DNE v današnjih časih se vriva misel, da bi bilo treba znano četrto zapoved spremeniti ali vsaj njeno vsebino z drugačnimi besedami izraziti. Tako nekako, kot je zapisano v naslovu tu zgoraj.

Na prvi pogled se morda zdi, da bi bila potem zapoved na glavo postavljena — nekakšno norčevanje iz božjih postav.

Vendar ni tako. Prav dobro vemo — vsak katekizem nas o tem pouči, da četrta zapoved nima v mislih samo dolžnosti otrok do staršev, ampak tudi dolžnosti staršev do otrok.

Ker se pa besedilo zapovedi vedno enako glasi: Spoštuj očeta in mater — je nevarnost, da površno poznanje zapovedi prepozna v njej le dolžnosti otrok do staršev. Radi pozabljamo, da je "spoštovanje" zaukazano na obe strani.

V raznih časovih dobah je treba — zavoljo spreminjanja družabnih razmer — bolj poudarjati pomen zapovedi od ene strani, potem zopet id druge. Dandanes slišimo pogostne pritožbe, da mladina nima nič pravega razmerja do staršev, kaj šele "spoštovanja!" Komaj malo odraste, že beži od doma in se za starše komaj še kaj zmeni...

Res je mnogo takega v današnji in tukajšnji družbi. Bilo bi torej treba povzdigniti glas na ušesa mladih in podržrtavati pomen četrte zapovedi v smeri od otrok do staršev, kali? Seveda! To je vedno potrebno in se nikoli ne sme opustiti.

"Materinski dnevi" — v kolikor niso le bolj ali manj prisiljeni izlivi čustev in obenem trgov-

ska podjetja — so vsi usmerjeni od otrok do matere in — kolikor toliko — preko nje do očeta. Duh Cankarjeve ljubezni do matere jih preveva.

Prav! Ko bi le današnje matere bile nekaj takega, kot je bila Cankarjeva: polne pripravljenosti za žrtvovanje v blagor otrok, brez najmanjše misli na lastno komodnost in lahko življenje ob množici domačega živčava! Take, da bi se jim nič čudno ne zdelo ob "prevrženem" besedilu četrte zapovedi: Spoštuj sina in hčer...

Kolikim se je to spoštovanje že v kali zatrlo, preden sta sin ali hči zaživela pod srcem matere! Ona noče, da bi sploh zaživela. Morda ob svojem času eden, kvečjemu dva — dovolj bo!

Morda pa je že zaživel, morda je že zaživela — sin ali hči — pa namesto spoštovanja jo doseže materino sovraštvo in sovraštvo rodi — umor! Kako naj v takih domovih še odmeva zapoved: Spoštuj očeta in mater? Kako naj odmeva — brez licemerstva?

★

Te vrstice naj služijo za uvod k članku "Pomorjeni otroci." ki ga je najti v današnji številki. Zato, da se ne bomo zgražali samo nad onimi, ki po trditvi članka samega "spravljajo v nevarnost obstoj slovenstva", ampak nad vsemi ki uredbe Modrosti po svoji nespameti prevračajo.

Saj Bog nima pred očmi samo ohranitev slovenskega naroda. Gotovo tudi to, gre mu pa za vse kaj več — za vredno večnost vseh neumrjohih duš!

MATI SINU V TUJINO

Dragi sin:—

Prav prirčno se Ti zahvaljujem za Tvoje voščilo, kakor tudi za godovni dar, ki se ga pa zaenkrat ne morem poslužiti. Da ne boš užaljen, sem res vzela 5.000 din, da bi pa vzela več, pa res ne morem. Otrok moj ljubi, raje bi še kaj priložila, kot vzela, ker vem, da si za ta denar prezebal (nekje v Evropi — op. ur.) in si ga takorekoč od ust pritrgal, da si ga prihranil. Toliko sem res vzela, da si bom kupila zimske čevlje.

Ta zima nas je iznenadila, ko je tako zgodaj pritisnil oster mraz. Snega je padlo pol metra in je za smuk kot nalašč. Ali Tebe zelo zebe? Tako mislim nate in smiliš se mi, ko nimaš nikogar, da bi Ti kaj postregel. In tako me skrbi, da ne bi zbolel v tujini. Strašno je dolgčas, ko Te ni nobeno nedeljo več.

Pisal si mi v zadnjem pismu, da si nekako zgrešil poklic, da nisi imel pravih temeljev in ciljev. Vem, sin moj, da si želiš biti izobražen, saj sem tudi jaz to želela. Ali je božja volja, ali je naša krivda, da Ti nismo mogli pripraviti položaja, na katerem bi se počutil srečnega in ki bi potešil hrepenenje duše. Vsem bi rada dala boljšo izobrazbo, vsem preskrbela boljšo bodočnost. A Bog je pošiljal bolezen, revščino — je pošiljal majhne otročice enega za drugim — in jaz sem jim sprejemala vdano in z ljubeznijo. Nisem jih morila kot to delajo dandanes — in pri vsem tem burnem življenju ste rasli in živeli. Preskrbeli smo vas vse toliko, da boste lahko živeli človeka vredno življenje.

Glej, sin moj, tudi jaz sem hotela biti učiteljica. Morda je bila krivda mojih staršev, da nisem bila. Nikoli si nisem želela živeti pri tej hiši, nikoli želela smrdeti po kravah, nikoli imeti kup otrok v teh težkih časih. Pa vse to je bila božja volja. In ko danes premišlujem svoje življenje, vem, da sem bila slaba vzgojiteljica le devetih otrok, kako bi bila dobra vzgojiteljica mnogih, ako bi bila postala učiteljica? Bog je to naprej videl. Nikoli nisem občutila materine ljubezni — očetovo so mi vzeli drugi. Nikoli v mladosti nisem imela stalnega doma, zrasla sem le ob miloščini sorodnikov.

Vkljub svoji sirotni mladosti so se pa tu in tam kradli skozi vse megle tudi sončni žarki in mi ohranili veder, dasi nemiren značaj. In kljub temu, da sem poročila moža, ki ni bil nikoli junak mojih sanj, sem vendar užila v življenju sredi bridkosti mnogo tople sreče, ki je dostikrat bolj doma v kočah preprostih kot pa v vilah imenitnih.

(“Resnično pismo, le nekaj osebnih reči je izpuščenih”. — NASA LUC).

Preživela sem dve vojni. Prva mi je prinesla pomanjkanje in še marsikaj, druga mi je skoraj strla srce. Čas je za silo celil ene rane, odprl pa druge. Otroci so se razkropili, dom postaja zapuščen. Nov način življenja, ki ga jaz ne znam živeti, prihaja v naš — nekdanj tako topli dom. Osivela sem in osamela, kakor drevo na polju sredi gole jeseni. Kdo je kriv, da se mi ni godilo bolje v življenju?

Vidiš, sin moj, to je usoda, ali jaz rečem: Previdnost. Sredi tega gorja sem se morda izšturila bolj kot bi se bila na univerzi. Spoznala sem, da je edino, kar more človeka popolnoma osrečiti in utešiti — Bog. In temu sem v vsem svojem, morda po mojih mislih zgrešenem življenju, vedno služila in vedno težila k Njemu. On mi je določil pot, po kateri sem hodila, in danes vem, da bi ga nikoli ne znala tako ljubiti, če bi ne bilo vsega tega trpljenja, teh bojev in prevar in ločitev. Vse to je bilo moji duši potrebno, da se je izoblikovala vsaj do tolikega poznanja Njegovе ljubezni. Nekoč sem brala neko pesem. V spominu imam samo še njen začetek in konec:

“Soncu nisi dal srca,
ognja si mu dal, da sveti,
zate more le goreti,
a ljubiti te ne zna.

Meni pa si dal srce
živo, žarko in čuteče.
Višek to je moje sreče:
Dal si, da gorim za Te.

Naše srce je nemirno, dokler se ne zedini z večnim ciljem. “In ta nemir, to hrepenenje je oče dela in dejanj”, pravi rajni Finžgar. “Na svetu smo zato, da se zveličamo.” mi je rekla nekoč preprosta ženica.

Vidiš, otrok moj, nocoj sem pa tudi jaz nekoliko pokramljala s Teboj. Praviš, da naj pišem. Vcrjemi mi, da le s težavo lovim misli. Kako in čemu bi še pisala? Vse moje življenje poznaš, čemu bi ga še precejala?

Bog Te blagoslovi za vso otroško ljubezen in dobroto. Kakorkoli boš usmerjal pot svojega življenja (saj sedaj si mož in imaš svojo voljo), usmerjaj jo tako, da bo Bogu v čast in Tebi v zveščanje. Za to vedno moli Tvoja ljubeča Te

m a m a

Misli, May, 1963

“SVET BREZ MORALE”

“Klic Triglava”, februar 1963.

Da “Klic Triglava” ni kak verski list menda ni treba poudarjati. Prinaša pa od časa do časa zanimiva razmišljanja tudi s tega področja. Pogosto nas njegovi tozadevni članki izzivajo k ponatisu, ker se nam zdi škoda, da bi bralci MISLI ne dobili pred oči takega branja. To velja tudi o članku pod gornjim naslovom. — Ur.

ALI OBSTAJA MOST med krščanstvom in marksizmom?

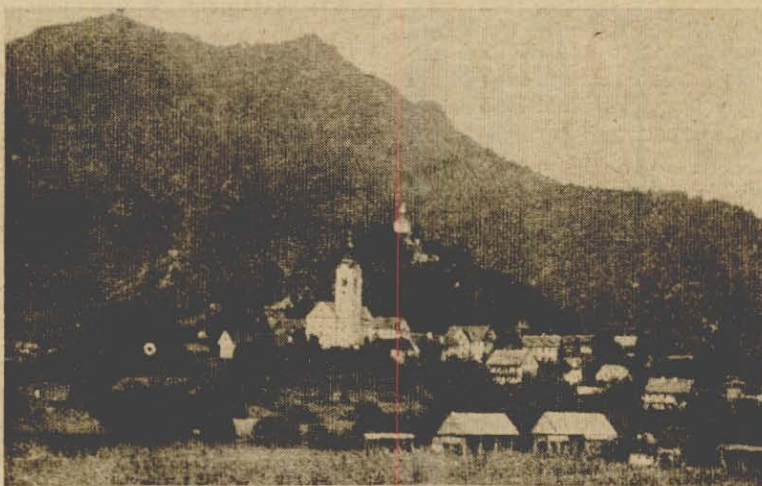
Mi sicer mislimo, da ga ni, toda samega vprašanja ne gre ironično zavreči. Kajti z njim, s tem vprašanjem, se danes bavijo v domovini resni ljudje in nekateri svetni duhovniki in redovniki to vprašanje čisto resno raziskujejo, nekateri v upanju, da most obstoji in ga bodo odkrili.

Če to vemo, nam postane tudi jasnejše, zakaj se je del naše duhovščine toliko prizadeval, da se ostvari neki modus vivendi (sožitje — ur.) z oblastjo. Če ob tem izključimo tistih nekaj duhovnikov, ki so v sreči in duši odpadli od vere — in na prste ene same roke jih lahko naštejemo — vendar ne moremo vsemu preostalemu delu brez dokazov očitati zgolj pohlep po materialnih dobrinah, ki jih je gnal v zagovarjanje sožitja z režimom. To bi bilo sila krivično do vse naše duhovščine, ki je kljub ekscesom vendar v najhujših časih stala s svojim narodom in trpela z njim.

V vprašanju je namreč mnogo mnogo več kot le tista pokojnina. Duhovščina je znala trpeti prej in bi znala tudi zdaj, če bi bilo treba. Če namreč ne bi bilo tako, bi Cerkev na Slovenskem odzvonilo že pred 15 leti. To pa se ni zgodilo. Mariborski škof dr. Drževnik je o tem govoril dne 18. oktobra lani v Rimu. Rekel je: “Mnogi, ki ste zapustili svojo domovino, ste mislili, da bo v domovini onemogočeno vsako versko življenje. A ni tako. Slovenske cerkve so polne, ljudje v domovini so verni in to tudi velika večina mladine. Danes se versko življenje odvija (predvsem) v cerkvah. Če se je sicer obisk sv. maše malo znižal, so se pa zato sv. obhajila znatno pomnožila . . .”

Kako je to mogoče? Delni vzrok temu je popolni moralni vacuum (praznота — ur), v katerega je padla družba, ko je revolucija uničila stari svet in njegove lestvice moralnih vrednot. Toda ko je vladajoči razred uničeval ta stari svet in z njim moralne vrednote, duhovne praznine, ki je zazijala, ni mogel napolniti z nečim novim, ker tistega novega imel ni. Na zunaj se je sicer potem zdelo, da je bil stari moralni red zares uničen, in v svoji kratkovidnosti je vladajoči razred triumfirал.

(Dalje str. 135)

Polhov gradec, zdaj letoviški kraj

Božič tipka

★ **VELIKA NOČ JE ZA NAMI.** Kar lepe smo jo obhajali, kaj bi je ne, saj smo se nanjo pripravili s celotedenskim misijonom. Precej Slovencev je obiskalo našo cerkvico v Clifton Hillu na veliki četrtek in veliki petek. Obrede veliko-ga četrta je imel Father Kasič, na veliki petek pa jaz. Za veliko soboto smo imeli to leto prvič obrede na prostem za našim hostelom v Kew. Ljudi ni bilo toliko kot za božično polnočnico, kar je razumljivo zaradi nestalnega in hladnega aprilskega vremena. Vendar je bilo število kar lepo. Fantje našega hostela so, kakor za božič, tudi zdaj pripravili lep oltar, okrasili prostor in napravili nad streho velik križ iz električnih lučic. Iskrena zahvala njim in ostalim, ki so mi pomagali pri ureditvi. Iskrena zahvala tudi našemu cerkvenemu pevskeemu zboru.

★ Življenje v Baragovem domu gre svojo pot. Skoraj bi rekel, da zimski meseci prinesejo več življenja. Skozi poletje se nikomur dosti ne ljubi aktivnost pa se porazgubi izven doma. Odboj-karsko moštvo "Slovenija" je začelo z rednimi vajami, po večmesečnem molku je po veliki noči znova zaigral naš mali orkester, kar lepo število fantov pa se je zadnji čas vrglo na šah. Prvi turnir bo šele v kratkem končan in rezultatov še ne morem objaviti. Je pri nas nekaj dobrih šahistov. Ne bilo bi napak, da bi se ti naši turnirji razvili v turnirje za viktorijsko prvenstvo med Slovenci. Kdor koli rojakov v Melbourneu se zanima za šah, naj se kak večer oglasi pri nas, pa ga bo Janez vpisal za prihodnji turnir. Enako velja za turnirje v namiznem tenisu, ki bodo v teh deževnih mesecih tudi na vrsti.

Zadnje večje delo v Baragovem domu je bila razdelitev velike sobe za goste v dve. Pripravili smo sobo za patra, ki mi pride v nekaj mesecih na pomoč, če bo šlo vse posreči. Nekaj sob smo tlakovali s ploščicami, nekaj jih še čaka na pridne roke. Tako so zopet nekateri fantje, več-či svojega posla, pokazali dobro voljo in ljubezen do Doma.

★ Poročna knjiga je dobila tale nova imena: Dne 16. marca sta se pri bl. Nikolaju v Clifton Hillu poročila Ivan Biljan in Marija Frank. Ženin je hrvaškega rodu, nevesta pa iz Huj, žup-nija Pregarje. — Dne 30. marca je bila prav tam poroka Ivana Vukšiniča in Marice Jankovič. Ženinov rojstni kraj je Grabrovec, fara Metlika, nevestin pa Rožice, fara Brezovica v Istri. — Isti dan je pri Srcu Jezusovem v Newportu Venceslav Ipavec obljubil zvestobo Irmi Mirjam Gomišček (ženin iz je Gorenjega Polja, nevesta iz župnije Deskle), pri Sv. Antonu v Alphingtonu pa je Janez Jernejčič rekel "hočem!" Anici Plavčak (ženin je doma iz Unca, nevesta pa iz Gruskovja, župnija Sv. Trojica v Slov. goricah). — Dne 20. aprila je bila poroka pri Sv. Janezu v North Geelongu: ženin je bil Ivan Bole, doma iz Hrenovic, nevesta pa Lidija Blaško, doma iz Poljan, župnija Cerkno. — Isti dan sta stopila pred oltar bl. Nikolaja v Clifton Hillu Rudolf Knežek (doma iz Lunjkovcev) in Katarina Fras (doma iz Brezij pri Mariboru). — Pri Mariji Pomagaj v Kew pa sta si ta dan obljubila zvestobo Edvard Lečnik (rojen v Beogradu) in Angela Zupančič (rojena na Brdu, Planina pri Celju).

★ V krstno knjigo pa so prišli sledeči malčki: Dne 16. marca je bil v cerkvi bl. Nikolaja v Clifton Hillu krščen Tomislav Ivan, sinko Jožefa Svetca in Marije r. Vidovič iz Malverna, Isti datum in isti kraj krsta ima tudi Romeo-Julio, sinko Rajmunda Vidmarja in Ankice r. Matanč, Thornbury. — Dne 31. marca je pri Mariji Pomagaj v Kew obilila krstna voda Eduarda Henrika, prvorojenca Eduarda Vajdiča in Elizabete r. Golc. — Dne 14. aprila je bila v cerkvi sv. Družine v Bell Parku krščena Karla Anita, hčerka Rudolfa Varga in Karoline r. Sebjanič. — Dne 21. aprila so iz Pascoe Vale prinesli k Mariji Pomagaj v Kew Johna Alda, sinka Santa Ivančiča in Lilijane r. Simčič, dne 28. aprila pa iz Moonee Ponds Vinka, sinka Marjana Vih-teliča in Amaliye r. Hrvatina. — Torej to pot zopet vodijo fantki: pa kar 5:1.

★ Večkrat se zgodi, da mlad par, ki še nima (ali vsaj eden od njiju) izpolnjenih enainvajset let, pokaže svoje nezadovoljstvo pri izpolnjevanju poročnih papirjev. Čim povem, da mora imeti vsakdo pod izpolnjenim enainvajsetim letom pismeno dovoljenje staršev ali pa sodnika, vidim na obrazih ali pa celo slišim besede: Le kaj je tega treba, saj smo dosti stari!... Zgodilo se mi je že celo, da so me hoteli prisiliti, da poročim brez pismenega dovoljenja. In zgodilo se mi je že tudi, da je par odšel poskušat srečo k drugemu duhovniku v upanju, da dovoljenja ne bo zahteval. Seveda so se zmotili. Ni sitnost patra Bazilija, če zahteva, kar predpisuje državni viktorijski zakon. Brez pismenega dovoljenja staršev ali pismenega dovoljenja sodnika, če s starši ni mogoče dobiti zveze, je vsaka poroka mladostnih pred državo neveljavna. Duhovnik ali sodnik, ki bi tako poroko izvršil, bi bil kaznovan po državnem zakonu in izgubil bi pravico izvrševati poroke.

In glede poročnih prič: samo oseba z izpolnjenim enainvajsetim letom se sme podpisati kot priča na državnem poročnem listu. Zaman je vsako pregovarjanje, čemu bi ne mogel biti priča mlajši brat itd... Tu spet ne gre za patrovo sitnost, niti ne za cerkveni poročni zakon, ampak državni. Tega pa ni delal p. Bazilij, mora ga le izvrševati, da od avstralskih oblasti ne dobi brce.

Saj se razumemo, kajne? Sem moral enkrat tudi o tem povedati svoje. Dovolj mi je zamer na levo in desno prav zaradi teh stvari, ki jih nisem niti uzakonil niti jih ne morem po svoje krogiti.

★ V cerkvi bl. Nikolaja v Clifton Hillu je vsak **prvi petek** v mesecu **večerna sveta maša** ob sedmi uri. S Fr. Kasičem bi rada poživila pobožnost prvih petkov v čast Sreč Jezusovemu med Hrvati in Slovenci. Doma smo to pobožnost zelo gojili, škoda, da se je med izseljenci tako opustila. Prilika za spoved je pred mašo od pete ure dalje.

Kakor se hrvaški izseljenci obračajo name, če ne dobe svojega duhovnika, tako bo Fr. Kasič rad ustregel vsakemu Slovincu, kadar sem jaz zdoma. Župnišče je tik za cerkvijo bl. Nikolaja: 69 Hodgkinson St., Clifton Hill. Telefon: 48-1569. Uradne ure vsak dan od 8-10 dopoldne in od 5-7 popoldne, razen v nedeljo in ponedeljek.

V razredu za cerkvijo se je pričela tudi šola angleškega jezika in sicer: V torek in četrtek za začetnike, v ponedeljek in sredo za take, ki nekaj angleščine že razumejo. Šola je vselej od 7-9 zvečer. Kdor je v bližini in bi se rad udeležil, se lahko kar pridruži.

★ Otroci **Slomškove šole** bodo priredili na tretjo nedeljo v maju **MATERINSKO PROSLAVO**. Prireditel bo v dvoranici pod samostanom takoj po slovenski maši v cerkvi sv. Frančiška v mestu. Vsi ste vljudno vabljeni, zlasti mamice. Prepričan sem, da nas bodo otroci zopet razveselili. Nas še nikoli niso razočarali.

(Dalje str. 141)

Fantje Baragovega doma na izletu v zasneženih viktorijskih gorah

"POMORJENI OTROCI"

Tak je napis nad uvodnikom v argentinski Svobodni Sloveniji številke 12 letos. Napis je povzet iz komunističnega tiska v Sloveniji. Malo prej je Svobodna Slovenija imela uvodnik pod naslovom "Zapisani smrti?" in košček tega uvodnika je ponatisnila aprilška številka MISLI v koloni IZPOD TRIGLAVA. Drugi uvodnik se nam pa zdi tako važen, da ga ponatiskujemo skoraj v celoti. — Ur.

UVODNIK "ZAPISANI SMRTI?" v številki 10 Svobodne Slovenije je med slovensko izseljenko javnostjo vzbudil veliko pozornost. Saj jo je tudi opozoril na nevarnost, ki grozi uničiti slovenski narod, kajti materialistična miselnost med ljudmi pod sedanjo komunistično oblastjo na Slovenskem je zajela že tako široke plasti naroda, da je med Slovenci vsako leto manj rojstev, da je naravni prirastek iz leta v leto manjši. Zato bomo tudi neizprosno zapisani smrti, če bomo še naprej vzdrževali tak način življenja, če bomo še naprej zametali duhovne vrednote, odklanjali krščansko moralo, predajali pa se samo uživanju materialnih dobrin in vse svoje delovanje ter življenje presojali s stališča materialističnega pojmovanja sveta. Zlasti se ne bomo mogli vzdržati in se ohraniti spričo dejstva, da imajo Nemci in Italijani, ki nas obdajajo in ki so v zgodovini doprinesli zelo malo dokazov, da bi nam bili v narodnostnem pogledu naklonjeni, mnogo večji naravni prirastek kot pa Slovenci.

Pri takem stanju je ugotovitev, da slovenske žene sedaj pomore že dve tretjini še nerojenih otrok resnično strahotna. Odkrito povemo, da smo se ob njej zgrozili tudi mi. Globoko nas je zaskrbelo usoda slovenskega naroda. Zelo radi bi videli, da bi dobili potrdilo, da je bil navedeni primer, ki smo ga navajali v uvodniku, morda le pretiran. Zato smo iskali novih podatkov. Našli smo jih. Pa nam, žal, vsi potrjujejo, da tudi že na Slovenskem razsaja z vso neizprosno belo kuga in mori slovenski naraščaj. To potrjujejo naslednje nove ugotovitve.

1.

V tržaškem Novem listu beremo, da je bil pri Slovencih v prvih letih po vojni naravni prirastek 18.000 otrok na leto. Leta 1961 je padel kar za 4.000. Število ljudi v Sloveniji se je povečalo

samo zato, ker je manjša umrljivost bodisi pri starih ljudeh, kakor tudi pri novorojenčkih. Ta vir svoja izvajanja zaključuje v ugotovitvi: "Če bo šlo tako naprej, bodo Slovenci postali narod starcev."

2.

Drugi vir, do katerega smo mogli priti, je bila številka katoliškega verskega lista "Vjesnik", ki izhaja v Zagrebu. List ugotavlja, da v Sloveniji rojstva padajo iz leta v leto, splavi pa tako naraščajo, da postajajo za Slovenijo že družbeni problem. Leta 1960 je bilo 15.000 ugotovljenih splavov. Od tega števila je bila polovica dovoljenih, polovica pa je iskala zdravniško pomoč po izvršenih splavih. Koliko je pa bilo skritih splavov!

3.

Da pa ne bi kdo mislil, da namenoma iščemo samo enostranske vire, ki naravno z vso odločnostjo nastopajo proti razvratnemu življenju, kateremu se je doma začela predajati že tudi mladina, smo se potrudili, da bi dobili v roke tudi kak komunistični vir, da bi mogli videti, kako gleda on na problem padanja rojstev med Slovenci. In res se nam je posrečilo dobiti od prijatelja izrezek iz komunistične revije "Perspektive", v kateri se s tem problemom bavi Jan Makarovič v sestavku pod naslovom. "Pomorjeni otroci". V njem med drugim najprej ugotavlja, da Slovenci s Kitajci in Japonci glede prirastka naraščaja ne moremo tekmovali, kajti navedena naroda glede svojega naravnega prirastka računata samo še z desettisoči. "Dejstvo je namreč", tako je dobesedno zapisal pisec članka Makarovič, "da je naravni prirastek v Sloveniji najmanjši v Evropi in morda celo najnižji na svetu... Pri nas že več kot polovica nosečnic umetno odpravlja. Število splavov je večje kot število normalnih porodov. In tudi na tem področju je na prvem mestu naša bodoča inteligenca, elita naše mladine! Mar ni značilno, da pride v študentskem naselju na vsakih pet deklet en registriran abortus — mislijo pa, da je dejansko število splavov še precej večje in da pride po eden na vsaka tri dekleta. Ljudje namreč o takih intimnih zadevah iz razumljivih razlogov ne govorijo radi..."

4.

Četrty vir, ki smo ga od objave našega uvodnika "Zapisani smrti?" dobili, je pa bilo privatno pismo, ki nam ga je pokazal prijatelj. Dobil ga je iz domovine in je v njem popisana moralna razrvanost in pustoš, v katerih žive ljudje. Go-

voru torej o istem vprašanju, ki je bilo predmet našega uvodnika. Ta vir za nazadovanje rojstev med Slovenci navaja naslednje tri razloge:

Doraščajoča in že dozorela mladina nima več nobenega čuta za svetost zakona in urejenega spolnega življenja v njem. Tega pri mladini ni več, ker se začenja spolno izživljati že v sami pubertetni dobi. Priložnosti za to je bilo in je še vedno brez števila. Razne mladinske delovne brigade, skupni izleti, veseljačenja in popivanje mladostnikov. Taka mladina za zakonsko življenje nima nobenega smisla. Stoji na stališču: Čemu si nakopavati obveznosti, si omejevati osebno svobodo, si nalagati finančna bremena, ko pa se lahko nemoteno in brez vseh omejitev spolno izživlja že pred zakonom in izven zakona.

Drugi razlog za nazadovanje rojstev otrok v sklenjenih zakonih je grobi materializem. Gon, hlepenje po vedno večjem ugodju in uživanju materialnih dobrin. Zaradi tega veliko žena noče

imeti otrok, ker nočejo biti ovirane v svoji prostosti. Ne marajo težav in trpljenja, ki spremljajo otroka na njegovi poti do rojstva in ob rojstvu samem. Lahkotno življenje brez skrbi, brez težav, to je življenjski ideal velikega števila žena v domovini! Nekdo ga je dobro označil z ugotovitvijo: Najokrutnejša sebičnost: Pravice sprejemajo, dolžnosti pa odklanjajo!

Tako torej. Navedli smo nekaj novih primerov, ki potrjujejo navedbe v uvodniku "Zapisani smrti?" Bili bi srečni in veseli, če bi jih z novimi podatki mogli pobiti in ugotoviti, da je med Slovenci še vedno želja, da se kot narod razvijamo in na svoji zemlji izvršujemo ter izpolnjujemo poslanstvo, ki nam ga je namenil Bog. Pa so, žal, samo nova potrdila, da se je med Slovenci materializem že tako razmahnil, da je z njim že okužene veliko, veliko število mladine, ki prav nič ne pomišlja, da s sedanjim načinom življenja spravlja sebe in narod na pot, ki resnično vodi samo v smrt.

BREZ MORALE

(s str. 131)

Toda v resnici se je zgodilo nekaj drugega. Morala je tako strahotno padla, izprijenost se je tako silno povečala, da je z leti postal sam režim nad tem zaskrbljen. In ni čudno: saj na nekaterih sodiščih v Sloveniji ločitvene tožbe zavzemajo 40% vseh tožb — da o naravnem prirastku prebivalstva v Sloveniji, ki je menda najnižji v Evropi, sploh ne govorimo.

Tu se je spet pokazalo, da je lahko samo vera tista, ki more izpolniti moralno praznino in posredovati lestvico moralnih vrednot. Tako se je slovenski človek začel vrčati k Bogu. Seveda prihaja pri tem do čudovitih anomalij, ko se v Boga iskajočem človeku krešeta krščanski in marksistični pogled na svet. Ali je možen modus vivendi med njima? Vprašanje je spričo okoliščin, nove družbe, novih generacij in problemov, o katerih pred vojno niti sanjali nismo, tako zapleteno, da čisto celó duhovnik stoji v zadregi.

V naslednjih odstavkih se člankar v "Klici Triglava" bavi z izjavami Primoža Kozaka v reviji *Perspektive*, ki so jih MISLI na kratko omenile na prvi strani aprilske številke, zato ta del članka tu izpuščamo. Dodamo samo še zaključne misli. — Ur.

Ob tem se včasih vsiljuje misel, da so v domovini ljudje prišli korak dalje kot mi v emigraciji. In to tam, kjer so mnogi med nami najmanj pričakovali. Toda — kot smo že tolikokrat zapisali — doma rastejo novi rodovi. In rešitev naše domovine in njenega problema bo prišla samo od teh rodov. Pred kako ogromno odgovornostjo in pred kakšno priložnostjo stoji v tem dogajanju slovenski duhovnik, slovenski kristjan! Ali ni dolga leta nazaj Clemenceau zapisal: "Če bi vsi kristjani svojo vero vzeli zares, bi se izvršila revolucija, ki bi napravila nepotrebno vsako drugo revolucijo."

In vse to so vprašanja, ki v neki meri zadevajo tudi nas, ki živimo izven domovine — dokler se prištevamo v slovensko narodno občestvo. V vprašanju je danes mnogo mnogo več, kot le sestanek 2600 starcev v Vatikanu, katerega bi radi nekateri brezbrizno ali z omalovaževanjem odpravili.

Toliko iz "Klica Triglava". — V luči teh zaključkov — zlasti v dveh zadnjih odstavkih — kako se nam zdi tisto trenje med Slovenci v Melbourne (in pač še kje), češ ali naj bodo naša društva "brezbarvna" ali katoliška? (Majhen odjek tega trenja je bil v Slovenskem Vestniku za marec 1963) — Ur.

Izpod

Triglava

O SV. CIRILU IN METODU ob enajsti stoletnici njunega prihoda na Moravsko govori pastirsko pismo, ki so ga izdali škofje Jugoslavije in so ga tudi po vsej Sloveniji brali duhovniki s prižnic. Med uvodnimi besedami so tudi naslednje. "Letošnja proslava tisočstoletnice sv. Cirila in Metoda ne bo omejena le na slovanske narode, marveč je res mednarodna, katoliška, kakor je Jezusova Cerkev katoliška, vesoljna, razširjena med vsemi narodi sveta. V zvezi s tem se bomo tudi mi v tem pismu ozrli na celotno življenje in delo sv. bratov."

MAKSIM GASPARI je vsepovsod med Slovenci znan kot slikar domače folklore. Kdo še ni z veseljem gledal na primer razglednic, ki kažejo prizore z raznih slovenskih praznovanj, cerkvenih in svetnih? Letos v januarju je zdrav in še vedno delaven praznoval svojo 80. letnico. Svoje neslovensko ime je podedoval po očetu, ki je bil Furlan, dar za svojevrstno slikanje pa gotovo po materi, ki je bila zavedna Slovenka z Notranjskega.

DOMOV IZ NEMČIJE so smeli, nazaj pa ne, tako piše o nekaterih rojakih, ki so šli Božič praznovati v domovino med svojce, mesečnik Naša luč. Bili so nepredvidni in so govorili, kot jim je narekovalo srce: da je življenje drugod po svetu dosti boljše kot v komunistični Sloveniji, in podobno. Oblasti so jim odkritosrčnost zamerile, jim raztrgale vize in jih pridržale doma. Baje jim niti domače zaposlitve niso privoščili, češ naj se spokorijo za svoje besede, zakaj tam se resnica ne sme povedati.

TUDI O DVEH DUHOVNIKIH, ki sta šla domov na obisk, poroča Naša luč, da sta slabo nalezla. Eden od njiju piše: "Proti vsemu pričakovanju so mi prepovedali javno opravljati duhovniško službo. Sem pa parkrat spovedoval in imel nedeljsko mašo. Zato moram zapustiti državo." —Verska svoboda pa taka!

FRAN ALBRECHT, po rodu Kamničan znan književnik, pisatelj in pesnik, je umrl v Ljubljani v 74. letu starosti. Deset let je urejeval mesečnik Ljubljanski zvon in v njem objavljaj svoje pesmi. Izdal je tudi dve knjigi svojih pesmi in nekaj novel. Zelo veliko je prevajal v slovenščino iz tujih književnosti.

STAROSLOVENSKO MAŠO so peli cerkveni zbori na praznik sv. Jožefa v frančiškanski cerkvi v Ljubljani. Skomponiral jo je hrvatski pater na Košljunu. Slovenski komponist g. Matija Tomec jo je ocenil kot jako odlično delo. Čeprav je bil praznik sv. Jožefa skoraj sredi tedna, je bila frančiškanska cerkev po večini ves dan polna vernikov. Spovednice so bile naravnost oblegane. Glede staroslovenske maše pravi poročilo: "Ker obhajamo letos 1.100 letnico prihoda sv. bratov Cirila in Metoda, je bilo jako primerno, da so naši verniki slišali jezik, v katerem sta slovanska blagoslovstva učila Boga častiti naše prednike."

PERSPEKTIVE izhajajo v Ljubljani in so mesečnik "za kulturno in družabna vprašanja." V eni svojih številčk piše o vesoljnem cerkvenem zboru: "Že delj časa zaseda Vaticanum II. in naš tisk se je sorazmerno precej posvetil temu dogajanju. Obravnavamo ga danes pri nas s stališča opazovalcev, ki niso ravno naklonjeni, pa se trudijo biti objektivni. Kratko, korektno obravnavamo, **za kar se delamo**, da je popolnoma izven nas in se nas nič ne tiče. In tako preziramo v celoti objektivni pomen in obseg problema na sebi in za nas."

NA VRHNIKO se je vrnil lani Janko Volč iz Argentine, kjer je živel od leta 1945. Želel se je doma udeležiti sinove nove maše in potem ostati v domovini. Moral pa je vsak teden v Ljubljano na zaslišanje. Odgovarjati je moral na razna mučna vprašanja, med drugim na to, kdo je vplival na sina, da je postal duhovnik. Zaposlitve doma ni mogel dobiti, tudi na svojo roko ni smel kaj začeti, življenje mu je bilo težko. Rešila ga je smrt, srčna kap je napravila konec njegovi žalosti. Pa vendar razni konzuli po svetu vabijo domov pod pretvezo splošne amnestije!

V ŽUZEMBERKU je žena mlinarja Gričarja zvečer šla zapirati kokošnjak, pa ni opazila, da je vanj zaprla tudi — lisico. Ko je pa zjutraj kokošnjak spet odprla, je lisico videla, pa videla tudi to, da je ležalo ob lisici 40 kokoši — seveda mrtvih.

VRNIL SE JE IN SPET VRNIL. Iz Toronta poročajo o rajaku, ki se je lani vrnil v domovino "za stalno." Letos se je spet pojavil v Torontu. Na vprašanja, kako je bilo doma, je odgovarjal kratko in jedrnato: Vsak dan, vsako uro, vsako minuto in vsako sekundo hvalim Boga, da sem spet v Kanadi... Diplomati!

V BREZOVI REBRI na Dolenjskem je korakala po zasneženi cesti skupina ljudi. Nenadoma je iz gozda na cesto prisopel divji prašič in zavil proti ljudem. Toda njegove moči so bile pri kraju. Tik ljudi se je zgrudil in obležal. Lakota v hudi zimi ga je prisilila, da se je skušal zateči k človeku, ki se ga drugače najbolj boji. "Enako se godi jelenom, srnjadi, fazanom poljskim jerebicam in drugim prebivalcem gozda," je pripisal poročevalec v Dolenjskem listu. Poročajo tudi, da so v dolenjskih gozdovih hrasti in druga drevesa od mraza pokala, da se je slišalo daleč naokrog kot bi pokale puške.

MED BLEDOM IN LESCAMI na Gorenjskem gradijo zemljovid Jugoslavije. Obsegal bo ozemlje 49.000 kvadratnih metrov — nekakšno Jugoslavijo v miniaturi. Vlaki bodo vozili po pomembnejših progah, avtomobili po zoženih cestah, tovarne bodo stale na svojih mestih, zgodovinski spomeniki in razne druge znamenitosti bodo opazljive na preteklost in sedanost Jugoslavije. Računajo, da bo ta zanimiva naprava stala kakih 50 milijonov dinarjev.

OD DRAVE V MARIBORU do Evfrata v Siriji je pač dolga pot. Vendar so se ljudje ob obeh rekah dogovorili, da bo mariborska tehnogradnja izdelala tri mostove čez Evfrat za okoli 3 milijone dolarjev. Mimogrede bo pa zgradila tudi Miscični most, po katerem se bo Evfrat približal slovenskemu človeku, zakaj nekaj je bilo treba to reko iskati samo v zemljepisnih in zgodovinskih knjigah.

JANEZ XXIII. JE SPET PRESENETIL SVET

NISO ŠE POTIHNILI ODMEVI — na splošno zelo ugodni — na papeževo okrožnico **MATER & MAGISTRA** (Mati in Učiteljica), ko je izšla nova okrožnica ali enciklika pod naslovom **PACEM IN TERRIS** — **MIR NA SVETU**.

Naj tu takoj omenimo, da je medtem izšla okrožnica **MATI & Učiteljica** v slovenščini, tiskana v Rimu, in jo bomo kmalu tudi mi imeli. V prihodnji številki **MISLI** bo treba kaj reči o slovenskem prevodu te slavne okrožnice ter povabiti naše ljudi k nakupu in — **b r a n j u**.

Najnovejša papeževa okrožnica pod naslovom **MIR NA SVETU** je zbudila po širnem svetu še večje zanimanje kot prejšnja. Z njo se Janez XXIII. ne obrača le na poedince ali manjše skupine ljudi, tudi ne zgolj na kristjane. Okrožnica velja vsemu svetu in od bralcev papež ne pričakuje drugačne pripravljenosti, samo — dobro voljo. Trka na vest tistih, ki so odgovorni za to, da je današnji "mir" na svetu dobil ime — "mrzla vojna." Velikih vojn res že nekaj časa ni, smo pa zmerom na robu izbruha nove, ki si njenih strahot niti prav predstavljati ne moremo.

Papež očetovski svari pred nadaljevanjem "mrzle vojne", daje navodila, kako priti do resničnega miru in ustaviti divje tekme neprestanega oboroževanja. Priporoča pogajanja namesto groženj, želi organizaciji Združenih Narodov večjega vpliva in notranje moči itd.

Okrožnica je razdeljena na pet poglavij: od miru poedince z Bogom do miru v medsebojnih odnosih svetovnih narodov.

Odmevi na okrožnico so prišli kar prvi hip. Na visokih in najvišjih mestih so ji prisluhnili in — prkimali. Res je, da so po večini hitro našli tiste, ki naj bi jim bila okrožnica namenjena, na drugem koncu sveta, ne pa v svoji bližini in še manj v lastni koži. Pa ko veliki in majhni z raznih koncev sveta s prstom kažejo drug na drugega, se bodo — in se bomo — počasi le zavedeli vsi, da je papež imel pred očmi — nas vse. Če nismo prizadevi v petem ali četrtem poglavju okrožnice, vsaj v prvem ni izjeme!

V A Ž N O O P O Z O R I L O

Tik pred zaključkom je prišlo oznanilo, da bo letos procesija sv. Rešnjega Telesa v Manlyju na nedeljo pred praznikom, torej 9. junija ob pol treh popoldne.

Seveda se je bomo skušali Slovenci v velikem številu udeležiti. Mislite na to že zdaj!

Bomo še oznanili pri rednih službah božjih in na romanju v Epping dne 26. maja.

IZ ROKAVA P. ODILA

REDOVNIKI IMAMO NA SVOJIH SAM-OSTANSKIH OBLEKAH široke rokave, zato se lahko vanje veliko nabaše in mnogo iz njih izvleče... Danes to:

Biti moramo ljudje, predvsem katoličani, z mislijo in pametjo. Če človek premišljuje naravo v njenem vzvišenem veličastvu, je prvi pogled zanjo resnično uničujoč. Premišlujem tisoče zvezd, ki krožijo nad mojo glavo; sijajno svetlobo, namenjeno, da kakor večna luč sveti v vesoljstvu; morja, ki buče po zemlji s svojim grmenjem in viharji; zemljo, ki se mi zdi tako razsežna v širnem krogu narave, pa je v resnici komaj vidna poteza, komaj vidna točka v vsem vesoljstvu. Kaj je človek sredi tega prizora? Majhna pičica sredi neizmernosti! Komaj senca, ki beži mimo. Toda to je samo prvi pogled! Vzvišeni svet sebe ne spoznava, a človek ga spoznava. Človek je sicer res trs, ki ga veter maje, najšibkejši v naravi, toda trs, ki misli. Da, to je veljava človekova pred vsem drugim stvarstvom: človek misli, človek hoče, človek ustvarja ideje, zasnove. Človek ni samo kepa mesa, temveč sestoji iz telesa in duha. Materializem, ki zanika vsako duhovno bitje sploh, taji tudi dušo v človeku in pripisuje vse človeško mišljenje in hotenje golemu delovanju možganov v zvezi z živčevjem. Tako hoče, da bi človek ne bil nič drugega, kakor le popolnejše razvita žival. Toda zastoj! Vera in pamet in izkušnja govore jasno dovolj, da ima človek poleg tvarnega telesa netvarno dušo, od telesa različno. Tako človek ni samo stvar božja, temveč tudi **podoba božja**.

Sv. pismo, ki pove, da je Bog prvega človeka ustvaril, tudi pove, kako ga je ustvaril. Naredil je, pravi, Gospod Bog človeka iz ila zemlje in je vdihnili v njegovo obličje **duha življenja**, in je bil človek živa stvar. (1. Moz. 2. 7). Kdo ne vidi tukaj dveh različnih delov, iz katerih je postal človek? En del je Bog naredil iz ila zemlje — to je telo. Ukaz je dal Bog materiji, posebej je hotel, da se sprime in naredi tako in tako obliko, podobo, ki boji človeško telo. Prelepa tvorba, prekrasen umotvor! Že sloveči poganski zdravnik Galen, je nekoč, ko je preštudiral človeški organizem do podrobnosti, poln začudenja vzkliknil: "Naj hvalijo drugi bogove s kadilom in s klavnimi daritvami, jaz pa bom s strmenjem in začudenjem hvalil Boga, začetnika tako občudovanja vrednega stvarca. Če gledam in popisujem človeško telo, sem prepričan, da pojem himno, visoko pesem časti in hvale neskočnemu Bogu, njegovemu začetniku".

— Da, mojstrsko je ustvarjeno človekovo telo. To pa zlasti zato, ker naj bi bilo prebivališče še lepšega bitja: **duše**! "Naredil je Gospod Bog človeka iz ila zemlje" — glej tvarno telo! — "In je vdihnili v njegovo obličje duha življenja" — **glej dušo**! Bog je ni naredil iz ila zemlje, temveč neodvisno od vsake materije jo je ustvaril in **vdihnili v človeka**. In še le takrat je bil človek živa stvar. Kako jasen je ta svetopisemski govor! Kako krasna je torej in tolažilna naša stara molitev ob pogrebu, ko spuščajo rakev v grob: "Vzemi zemlja, kar je tvojega, naj sprejme Kristus, kar je njegovega: telo je iz zemlje, duša pa je od zgoraj vdihnjena!" Kako jasno je Kristus sam govoril: "Ne bojte se ljudi, kateri telo umore, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel!" (Mt. 10,27.) Zato je nauk, da je človek iz duše in telesa **trden verski nauk**.

Pa tudi naša pamet nam priča, da imamo dušo: Človek misli, preudarja, sklepa, sodi, želi in hoče. Tega materija ne dela. Misli ne morejo imeti svojega izvora v materiji, v telesu človekovem, temveč v tem, kar je v človeku netelesnega. In to imenujemo **dušo**. Znanost (biologija) uči, da se v sedmih letih ves človekov organizem spremeni. Kako pa je potem to, da se še vsega spominjam, kar se je zgodilo pred dvajsetimi, tridesetimi leti? Glej, to naredi človekov duhovni jaz — njegova duša!

Le se ponavljajmo za slepci: Kdo je videl dušo? Pri nobenem človeškem raztelesenju je zdravniški nož še ni izsledil. Tvoje pameti ne moremo izslediti, pa boš vendar razžaljen, če ti pravim, da je nič nimaš! Kje ti iščeš dušo? Ne išči duše v mrtvem telesu! Pred mrličem stojiš kot pred odprto prazno kletko, iz katere je odletela ptica žvrgolet svojo pesem v sončne višave. Če hočemo videti ali najti dušo, vprašajmo pri živih, ne pri mrtvih! Vprašajmo pri slavnem slikarju Rafaelu, pri Michelangelu, pri glasbeniku Mozartu, pri Gallusu, pri pesniku Danteju. Poglej ves napredek človeški. Žival ne napreduje, ker duše nima. Žival ni dovzetna za resnico, za dobroto, ne za lepoto. Žival ne govori, ne piše, ne študira, ne pozna umetnosti. V živalskem svetu ni zvezdoznancev, filozofov, ne pesnikov, ne glasbenikov, ne slikarjev. Žival ne trguje, ne kuje denarja, ne pozna menic, ne borznih spekulacij, ne loterije. Žival se ne briga za svoje dobro ime, ne za slavo potomcev, ne za preteklo zgodovino svojega rodu.

(Dalje str. 155)

Z Vseh Vetrov

ŠOLO ZDRUŽENIH NARODOV imajo v župniji Sreca Jezusovega v St. Albansu, Vic. Je razos "ljudska šola". Vanjo zahaja 1160 učencev in učenk. Od vse te množice otrok jih je samo 72, katerih starši so bili rojeni v Avstraliji. Vsi ostali so priseljenci. Nune, ki na tej šoli poučujejo, so naštele 21 narodnosti ali dežel, ki pošiljajo otroke v njihovo šolo. Nekoliko je v njihovem poročilu vendar nejasnosti. Beremo namreč, da so med mnogimi drugimi tudi Hrvatje, Slovenci in — Jugoslovani.

RIMSKA KURIJA (Curia Romana) je — takorekoč — papežev ministrski kabinet. Ker papež, čeprav je v Cerkvi neomejen vladar, ne more osebno opraviti vsega dela pri vladanju Cerkve, je v teku zgodovine prišlo do "kurije" ali ministrstva, ki sestoji dandanes iz 20 posebnih uradov ali "kongregacij". Papež jim poverja del svojih odgovornosti in pooblastil, da v njegovem imenu vsaka na svojem določenem področju odloča v raznih vprašanih pri vodstvu Cerkve. Nekaterim načeljuje papež sam, druge vodijo razni kardinali. O priliki vesoljnega cerkvenega zbora je prišlo do mnenja, da dandanes, ko je Cerkev tako močno razširjena že po vsem svetu, ta uredba več ne zadostuje. Poleg kurije, pravijo mnogi, bi bilo treba ustanoviti še nekak cerkveni senat, ki naj bi ga sestavljali škofje iz vseh delov sveta. Pogosto naj bi se shajali, se medsebojno informirali o mišljenjih in trenjih v cerkvenih krogih raznih dežel, nato pa stavili kuriji primerne predloge. Cerkveni senat bi ne imel sicer nobene oblasti po svoji volji kaj uravnjavati, zelo koristen bi pa bil kot svetovalec vrhovnemu cerkvenemu vodstvu. — Nekateri pa celo mislijo, da bodo vesoljni cerkveni zbori odslej bolj pogostni. Vendar vse kaže, da se bodo rajši zadovoljili z ustanovitvijo "senata". Manjše število škofov bo tudi vse manjša ovira za pogostno shajanje in Cerkev bo lahko imela skoraj stalen vesoljni zbor, čeprva takorekoč v miniaturo.

DE GAULLE je še vedno poln samozavesti in nič ne popušča od svojih idej glede bodočnosti Evrope. Vztraja na tem, da mora Evropa postati in ostati "tretja sila" med Sovjetijo in Ameriko. Politično je po njegovi zamisli temelj tretje sile tesna povezava med Francijo in Nemčijo, gospodarsko pa skupni evropski trg. Amerika naj se ne

vmešava v Evropo, mirno naj sprejema velike spremembe, ki se razpletajo tam. Anglija je preveč povezana z Ameriko, zato nima dostopa v skupni trg, pa tudi v evropsko politiko naj se ne spušča preveč. Vsaj sedaj še ne. Počaka naj!

ANGLEŽI SI PREZIRANJA od strani Francije ne jemljejo preveč k srcu. Na tihem jim je celo precej všeč. De Gaulla si že nekoliko privoščijo, ker se jim zdi, da le previsoko nosi svojo glavo, tesna povezava z Evropo jih pa dosti ne mika. Preveč so vajeni gledati čez velika morja, bližja se jim zdi Amerika onkraj Atlantika kot Evropa za ozkim rokavom. De Gaullova visokost skoraj bolj skrbi Nemce in ostale partnerje v evropski skupnosti, ker nikakor ne morejo s prepričanjem slediti Franciji. Ali jim bo mogla dati vse tisto, kar bi izgubili, če se Amerika spet stisne sama vase kot je bila stisnjena do kakih 50 let nazaj?

BERNARDOVA ZVEZDA ima satelita, ki jo obkrožuje in je 500 krat večji od naše zemlje. Vrabca vendar, kako velika je tedaj šele Bernardova zvezda! In kje je ta zvezda in kateri Bernard je tako srečen, da jo ima? Tako se sprašuje urednik MISLI in obžaluje, da mu je poročilo v Svobodni Sloveniji vzbudilo tako radovednost.

OD PRTO PISMO II.

G. Dejan Popovic
generalni konzul,
Double Bay.

Gospod konzul: —

Videl sem Vašo izjavo v avstralskem dnevniku, češ da onih pisem s propagando za povratek domov itd. niste razposlali Vi, ampak neki neznanec. Ali Vas je pisem sram?

Vaša izjava je vredna toliko, kot če bi jaz izjavil, da je moje "odprto pismo" na Vaš naslov nekdo v MISLI — vtihotapil. Pa ne mislim nič takega izjavljati, zakaj tistega pisma me ni prav nič sram.

Urednik MISLI:
p. Bernard, l.r.

mož in žena

Dr. A. Trstenjak:
"MED LJUDMI"

Kako s pijancem?

"KAKO PA NAJ POTEH RAVNAM?" bo rekla marsikatera žena nestrpno.

Tvojega primera ne poznam, zato ne vem; sama moraš vedeti in v tem je vsa umetnost. Ne da se naučiti. V nobeni vadnici, v nebenem priročniku ni takih čudežnih navodil.

Nekaj primerov pa lahko navedem, morda bo potem jasneje.

Poznam moža, ki je bil pijanec kot njegov oče pred njim. Torej je bil gotovo dedno obremenjen, kar je za pijančevanje še bolj usodno. Pil je več desetletij. Vse je sproti zapravil. Slabo je jedel, še slabše je bil oblečen. Podobno se je godilo njegovi družini. Nato mu je žena umrla.

Poročil se je drugič in pozneje smo videli, da se je poročil dobro. Prva žena je bila slaba gospodinja. Malokdaj so imeli pošteno kosilo. Druga žena je bila povsem drugačna: dobra gospodinja in dobra kuharica. Prej je hodil mož zane-marjen, zdaj je bil kakor "iz škatlice." Prejšnja mu nikoli ni postregla z vinom, ta je skrbela, da je imel mož pijačo vedno doma. Zlasti pri kosilu je moralo biti vedno četrto "ta boljšega za našega ata." Prej je vedno sam okrog taval, sedaj ni šel nikamor brez nje. Pri vsem tem je bila ona vedno dobre volje, celo dovtipna. Žarela je od veselja, nikoli ni možu nič očitala, najmanj kaj iz preteklosti. Privoščila mu je dobro kapljico.

Dom, ki je bil poprej pust in nesrečen, je bil sedaj prijetno razgiban; druga žena je prinesla življenje in srečno v družino. Povrh vsega pa še ena razlika: prva žena ni bila privlačna (to seveda ne more biti očitno, nič ni mogla za to), druga pa je bila "ženska in pol." In mož je ob njej postal "soliden", urejen, vesel, srečen.

Mislil, da je primer precej zgovoren in bi ga lahko na kratko povzeli:

1. Prava žena mora dobiti pravega moža, pa ne bo pijanec.

2. Prava žena se ne trudi, da bi moža "spreobrnila" in spremenila njegov značaj. Zato mu ne pridiguje, ga ne ošteva, mu ne očita, mu ne daje naukov. Može tega zlepa ne prenesejo, čeprav so morda naukov bolj potrebni kot žene.

3. Prava žena vse stori, da moža zadovolji, da mu napravi prijeten dom, da ga lepo opravi, mu lepo po njegovem okusu postreže; skrbi tudi, da mu je sama osebno prijetna, tako da si mož "nič drugega več ne želi." Potem tudi ne potrjuje utehe in omame v alkoholu.

Drug primer

Neka žena mi je nekoč tožila, kako nesrečen je njen zakon, ker mož pije. V pijanosti pa njo in otroke pretepa, da še življenja niso varni. Vprašam jo:

"Kako pa je z njegovo pijanostjo? Ali je morda dedno obremenjen? Ali je bil pijanec že njegov oče?"

"O, to pa ne! Njegov oče je trezen človek. Tudi njegovi bratje so vsi vzorni možje, trezni in resni. Pa tudi on ni pil, ko je bil mlad. Bil je zelo priden fant, zato sem ga vzela."

"To se pravi, da je začel piti šele, ko je bil že z vami poročen. Ali se zavedate, kaj se to pravi? To se pravi, da bi ta človek, če bi ne bil z vami poročen, vse življenje ostal 'fest fant' — trezen in resen kot njegovi bratje."

Na to sva oba nekaj časa molčala. Skupna tiha misel naju obeh, v kateri se verjetno srečujeva z bralci, je bila: Koliko mož je, ki so postali pijanci samo zato, ker se ob ženi dobro ne počutijo. Iz marsiterega moža je šele žena naredila pijanca. Zlasti velja to za zakone, kjer je žena sebična, svojevoljna, trda, brezsrčna, slaba gospodinja, neredna, umazana, zapravljiva, zahrbtna. Možu ni postregla, hotela je "živeti po svoje", mož ji je bil "deveta briga". Niti na misel ji ni prišlo, da bi ustregla njegovim upravičenim željam bodisi v intimnem osebnem odnosu, bodisi glede okusa pri jedi in pijači, bodisi v gospodarskih in drugih vsakdanjih zadevah skupnega življenja.

Že prej sem omenil mimogrede: če se žena rada "kuja" ali "mulo pase," se mož rad umakne k sosedom ali v gostilno, kjer si v veseli družbi ob dobri kapljici išče pozabe.

Poznam ženo, ki je bila trda, svojeglavna, oblastna, ki je prezirala moža. Zanj so bili dobri ostanki prejšnji dan kuhanih jedi. Razen tega ga

je s pomočjo otrok spravila popolnoma "pod čopato." Z njo vred so ga tudi otroci prezirali in zaničevali. Mož se je seveda v svoji žalosti vdal pijači. Večkrat se je med vinskimi bratci zjokal nad zrušeno srečo in razrvanim družinskim življenjem. Ko pa se je tako vinjen vrnil domov, mu žena ni dovolila spati v hiši; s pomočjo otrok ga je zavlekla v hlev k živini in celo otroci so ga morali držati, da ga je tepla. Ni čudno, če je tak revež končal s samomorom. In zanimivo je še to, da nobeden od otrok, ki so pomagali materi očeta zaničevati, ni v življenju srečen.

(Še.)

Tipka ...

(s str. 133)

Slovenska šola Simona Gregorčiča v St. Albansu bo priredila MATERINSKO PROSLAVO na prvo nedeljo v juniju ob štirih popoldne in sicer v dvorani katoliške sole. Vsi šentalbanski Slovenci ste vabljeni, zlasti mamice. Res prireditve ne bo več v maju, pa to nič ne de.

★ Maj smo pričeli na avstralskih Brezjah s petimi litanijami. Žal ne moremo imeti rednih šmarnic, dokler sem sam za vse. Pete litanije z blagoslovom bomo imeli tudi na petek 31. maja, ko obhajamo praznik Marije Kraljice vesoljstva, ob pol osmih zvečer. Po litanijah bo v obednici hostela filmska predstava.

★ **Molitveno zvezo** za slovensko domovino, ki že tako lepo uspeva med argentinskimi Slovenci, bi rad presadil tudi med nas. Začel bom najprej s fanti. Enkrat na mesec se bomo zbrali k molitveni uri za našo domovino. Nekaj fantov se je že javilo, ostale pozivam, da se nam pridružijo. Nič ne škodi malo žrtve, pa tudi prav nič sramotno ni pokazati, da si ostal zvest veri staršev in še misliš na domovino. Samo brezznačajnejše bo obračal po vetru. Fantje, na plan!

★ Ko sem v Ballaratu spovedoval za veliko noč, sem slučajno vzel, da je tam že v februarju umrl po dolgi bolezni mož in oče Adolf SCHEICHER. Družina je emigrirala v Avstralijo pred nekaj leti. Iz zapiskov povzemam, da je bil pokojnik rojen v Trstu 19. januarja 1910. Poročil se je v Šiški 5. julija 1941 z Marijo Hanželj in si ustvaril domek. Z družino je bežal v Italijo in bil po raznih begunskih taboriščih, dokler ni z ženo in dvema hčerama emigriral v Avstralijo,

P O H A J A V E C

I. Burnik

*Ob tlak udarjajo koraki. Kam hitim?
Poti daleke, prašne se vijejo pred mano ...
Na vse strani križišča vodijo v neznano —
nič dlje: do tja, kjer jutri mrtev obležim.*

*Starosti bom plesaje čakal kraj pešpota,
zasidral se in zapodil naprej drhal.*

*Ko pride nimfa in me dvigne preko plota,
beže bom z obovo v posmek vam zaigral.*

sin se jim je pridružil šele nedavno. — Družini izrekam, četudi pozno, iskreno sožalje.

Od pisem, ki sem jih razposlal ballaratskim rojakom in jim javil čas velikonočne spovedi, pa se je med drugimi pretekli teden eno vrnilo. Naslovljeno je bilo na ime: John CVIRN. Ob povratku je imelo pripis: Deceased — umrl... Tako sem zvedel, da tudi prijaznega možička Johana, kakor smo klicali Cvirnovega očeta, ni več med živimi. Odšel je za svojo ženo, ki mu je v Avstraliji umrla pred leti. Zapustil je štiri odrasle otroke. Johan, počivaj v miru božjem!

★ Predstojništvo cerkve sv. Frančiška v mestu mi je sporočilo, da bo z junijem začetek popoldanske maše ob 5:15 namesto ob petih. Hočejo imeti več časa, da se cerkev izprazni po maši, ki je tik pred našo. Toliko v vednost za naše tretje nedelje v mesecu.

★ Od dneva, ko je melbournski "Vestnik" vrgel med naš svet alarmantno novico, "da je že sestavljeno ali bo v kratkem postavljeno v Melbournu novo slovensko društvo, ki bo pa imelo verski značaj in bo družilo samo katoliške Slovence", sem dobil najmanj trideset telefonskih klicev, še več pa osebnih izjav rojakov, ki bi radi postali člani. Nekateri so bili skoraj užaljeni, da jih še nisem povabil, saj so vendar katoliški Slovenci in redno pri slovenski maši. Bili so presenečeni, ko sem jim povedal, da je "poročilo" časopisna raca...

Dragi člankar S.M., (če res živiš, bi te rad poznal), kaj si hotel povedati s svojo "novico" in obračanjem patrovih besed? Da pater razbija skupnost in deli duhove? Združiti vse, ki jim je beseda "katoliški" premalo moderna in svobodna?

Kaj res uredništvo ne more na boljši način izrabiti "Vestnikovih" strani?

IN IME MU JE BILO BARAGA

Nadaljevanje

Baraga gre med Čipvejce

BARAGA NE MERI BOŽJE DOBROTE s časnimi dobrinami, ampak s številom duš, ki jih iz poganstva spreobrne k pravi veri. Zato ga najdemo leta 1835 med Čipvejci (visoko proti severu). Potem ko se je za malo časa ustavil na otoku Mackinac in v mestu Sault St. Marie, ki sta bili dve glavni vojaški in trgovski središči v gornjem ozemlju, odhiti na pot, dolgo 400 milj, k zahodnemu koncu Gornjega jezera. La Point, otoška misijonska postaja, prav pred obalo v Wisconsinu, je prva indijanska naselbina, ki občuti nežen, pa krepak prijem Baragove apostolske roke. Font du Lac, Ontonagon, Eagle Harbor, L'Anse — te vasi in njihova okolica so osrednje točke njegovega delovanja v naslednjih 18 letih.

Zime so krute in mrzle in dolge v severnem Michiganu. Premrle roke in noge, premražene kosti in nevšečnosti vseh vrst so stalni spremljevalci Baragu in njegovim Indijancem. Rokavice večkrat le malo pomagajo. Posebno ko je treba zgodaj zjutraj darovati sveto mašo. Vendar se goreči misijonar ne pritožuje, ko pošilja domov poročilo o svojih težavah. Piše:

"Zima je v tej zapuščeni deželi zelo ostra. Porasla je z nepreglednimi gozdovi, kakor je bilo nekoč v stari Nemčiji, preden so začeli krčiti gozdove. Nekaj dni v januarju in februarju je bilo tako mraz, da skoraj nisem mogel končati maše. Prinesel sem kozarčke z vinom in vodo iz gorke peči v cerkev, pa preden sem prišel do darovanja, je bilo vse tako zmrznjeno, da sem moral razbiti led in tako vlti vino in vodo v kelih. Komaj vlijem tekočino v kelih, že vse v trenutku zmrzne, in ko pridem do spremenjenja, moram dolgo dihati v kelih, da vsaj malo odtajam led. Še delj diham v kelih pred obhajilom, da morem potem zavžiti presveto Kri. Misijonarji v severnih divjih pokrajinah morajo vsi tako delati. Zime so pač neprijetne, ker neusmiljeno divjajo."

Vendar je v tej zgodbi tudi bolj prijetna stran. Lepi so poletni meseci, posebej pomlad in jesen, ko je zrak rezev v vonjavah, ki jih širijo nedotaknjeni gozdovi, jezera in reke. Sladkorni čas, ko se začne cediti sladkorni sok iz bresta in se vaščani selijo v gozdove. Gozdovi in vode so polne divjačine in rib, ki so glavna hrana lju-

dem. In na duhovnem polju, kakor odgovor na vse zunanje nevšečnosti: otroška preprostost in dobrot, ki vlada po vaseh med krščenimi Indijanci.

Baraga je Evropejec dovolj, da zna ceniti dobre poteze narodne kulture in civilizacije, in Indijanci imajo na sebi dosti dobrega. Misijonarji ne poskušajo, kako bi iz rdečeokožcev napravili belce, tudi ne marajo mešati dveh ras. Trudijo se le, da bi Indijancem posredovali, kar ima beli človek dobrega in plemenitega. Indijancem pomagajo razviti dobre lastnosti, ki so v njihovi naravi. Pri tem je treba paziti, da ne postanejo stiki med belimi in rdečimi pretesni. Preprosti Indijanec vidi na belcu kaj slabega, pa se da brž zapeljati; vidi tudi dobre lastnosti — ob teh se ne navdušuje tako hitro.

Zgledna indijanska vas

To je naselbina L'Ans. Baraga piše o tem kraju škofu Lafevru v Detroit in ga takole slika:

"Razmere med Indijanci se stalno izboljšujejo. Vsi so postali popolnoma trezni in so zvesti člani svoje družbe treznosti. Ne dovolijo, da bi se kaplja žganja prinesla v njihovo vas. Trgovci s kožami, ki živi med njimi, se je moral pismeno zavezati, da ne bo nikoli imel niti kaplje žgane pijače v svoji hiši ali trgovini, drugače ga ne bodo trpeli v svoji sredi. Če poganski Indijanci iz notranjščine, ali Francozi in mešanci včasih prinesejo žganje, ko gredo skozi vas, pa čeprav le za lastno uporabo, domačini prav gotovo razbijejo njihove steklenke in sodčke, če jih odkrijejo. Poznam več takih primerov. Indijanci postajajo tudi vedno bolj podjetni. Pri delu drug drugemu pomagajo, kar le morejo. Pozimi skupno sekajo drva za posamezne hiše, da jih imajo dovolj za 8 do 10 tednov. Delajo da nes pri tej hiši, jutri pri drugi, dokler niso vse dobro založene z drvimi. Enako spomladi sadijo krompir, repo in drugo zelenjavo. Ta misijon se vsako leto večja in to bolj hitro, kot bi si človek upal pričakovati. Zdaj mu pripada že 42 čipvejskih katoliških družin. Cerkvica je že kar premajhna, pa smo odkraja mislili, da bo prevelika. Ob nedeljah je tako natlačena, da se ljudje skoraj ganiti ne morejo. Mnogi sede ali stoje med obema vrstama klopi. Misijonsko šolo pa redno obiskujejo vsi otroci, ki so zmožni umevati krščanski nauk."

Misijonarjev delovni red

Kako pa Baraga svoje misijonsko delo vrši?

V posannmznih misijonih ne more dolgo ostajati, saj je treba od enega do drugega potovati na stotine milj in to ob vsakem vremenu. Ustavlja se za malo časa, ustanavlja nove postojanke, utrjuje katoliško življenje v prejšnjih, piše neštetilna pisma, nujno potrebna, na vse strani. Posreduje za Indijance na vse mogoče načine. Pridiga po 3 ali 4 pridige ob nedeljah in delavnikih: indijansko, francosko, angleško in nemško. Obiskuje bolnike in starce, pogane in kristjane, potuje po 70 milj na krpljah, da krsti umirajočega otroka ali mazili bolnika. Uči v misijonski šoli. Nešteto ur je zaposlen z učenjem indijanščine, ko sestavlja prvi indijanski slovar in slovnico v čipvejskem jeziku. Piše molitvenike in katekizme, prevaja sveto pismo in knjigo pridig v tem jeziku — vse to poleg svojih rednih duhovniških opravil.

Kje jemlje čas za vse to? Kdaj si privošči spanje? Pač vmes med vsemi temi opravili, mor-da tri ali štiri ure vsako noč. Oče Baraga je predvsem duhovnik. Prav dobro ve — kakor je vedel sv. Pavel — da je njegovo lastno duhovno življenje bistveno važno, če hoče, da bo drugim uspešno oznanjal in da "sam ne bo zavržen." Vstaja zjutraj ob treh ali štirih in začenja dan z resno molitvijo. Ko piše svojemu škofu, omenja:

"Nekoč sem se mogel postiti brez težav celo bolj, kot Cerkev predpisuje. Sedaj se prav težko postim, posebno to zimo (1.1849), zakaj vsako jutro vstajam (razen ob nedeljah) pred tretjo uro, navadno ob pol treh. Ko končam svoje molitve, se lotim pisanja."

V takih zgodnjih urah je Baraga opravil jutranjo molitev, eno uro premišljevanja, mašo, zahvalo po njej in najbrž del brevirja.

(Šel)

"KOROTAN" na Dunaju —

SLOVENSKI AKADEMSKI DOM

SLOVENSKI DUHOVNIK NA DUNAJU,
Ivan Tomažič se je lotil velikega podjetja — ustanovitve Doma za koroške slovenske visokošolce v glavnem mestu Avstrije. Piše, razlaga in — prosi:

"Vsak narod, ki hoče živeti, skrbi za svojo mladino. Vprašanje dobre vzgoje študirajoče mladine je pa še posebno važno.

Mohorjeva družba vodi v Celovcu dva doma za dijake slovenske gimnazije. Njeno delo pa je nepopolno, dokler nima možnosti, da poskrbi tudi za študente, ki se vpišejo na dunajsko univerzo.

Da bi odstranil to vrzel, **sem se lotil dela brez kakršnihkoli sredstev.** Posrečilo se mi je, da sem kupil na Dunaju s posojilom lep prostor za zidanje novega Doma, samo par sto metrov daleč od hiše, **kjer je stanoval Prešeren** v času svojega študijskega bivanja na Dunaju.

Načrti za zidanje novega Doma so že pripravljani. Stroški pa nas vedno teže obremenjujejo. Posojilo, s katerim smo kupili zemljišče, moramo letno odplačevati po 100,000 šilingov

(kakih 1800 avstralskih funtov — op. ur.) in to skozi pet let. To pa niso edini izdatki.

Mohorjeva družba nima kapitala, temveč uporablja sproti svoje dohodke v službo naroda. Zato smo za **kritje naših stroškov odvisni edino od prispevkov dobrotnikov.** Organizirali smo razne podporne akcije. Mnogi so se že odzvali naši prošnji. To je pa še vse premalo.

Oprostite torej, dragi rojaki, da se obračamo tudi na vas. **Gre za pomoč našemu narodu na Koroškem,** da bo imel številne, navdušene in verne voditelje. Pokojni škof Rožman je priporočal to zadevo kot najbolj perečo za Slovence. **Kdor ljubi svoj narod, mu pomaga, kjerkoli je potrebno,** zakaj narod je enota, je telo, Katere-mu pripadamo in za katerega moramo skrbeti.

Vsak prispevek za našo ustanovo, ki bo imela zgodovinski pomen za naš narod, bo dobrodošel. **Pomagajte nam po vaši možnosti!** Kdor pomaga pri ustanavljanju slovenskega visokošolskega Doma, pomaga Mohorjevi družbi, **lastnici Doma,** pri njenem plemenitem delu za naš narod, pomaga pa v prvi vrsti narodu samemu, ki nujno potrebuje dobro pripravljeno inteligneco.

Z željo, da bi vam Bog stotero povrnil vsak dar, vas bratsko podraavlja

Ivan Tomažič

Bennongasse 21, Wien 8, Austria

PRIPIS UR.: Darove za ta krasni načrt z veseljem sprejemajo naše MISLI. Pošiljajte!

KAJ SE VAM ZDI O KRISTUSU?

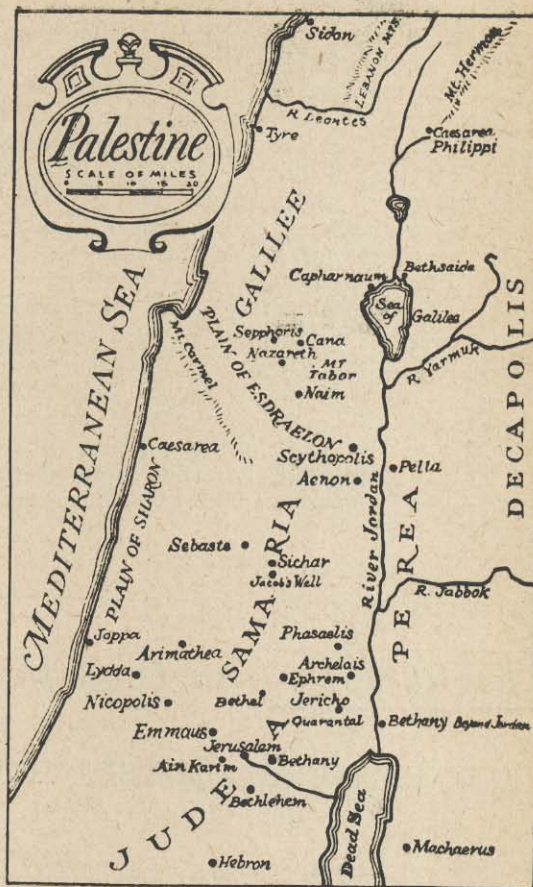
ČIGAV SIN JE?

(Mat. 22,42)

Vernim katoličanom je odgovor lahak. Vendar se je bati, da Kristusa premalo poznamo in malo vemo o njem. Pozabili smo. Prav bo, če ponovimo vsak mesec nekaj, kar so evangelisti o njem napisali. Poznanje Kristusovega življenja in delovanja bo poglobilo našo vero vanj.

Besedilo evangelijskih imamo tu spodaj na levi strani, na desni pa pojasnila k besedilu, da nam bo lažje razumljivo. Priložena je zemljepisna karta Palestine, da lahko sledimo, kje se dogodki evangelijski vršijo.

Če pravimo, da smo Kristusovi, moramo Kristusa kar najboljše poznati!

GOVORITI RESNICO BREZ PRISEGANJA

Dalje ste slišali, da je bilo rečeno starim: Ne prisegaj po krivem: spolni pa, kar si Gospodu prisegel. Jaz pa vam pravim: Sploh ne prisegajte! Ne pri nebu, ker je prestol božji; ne pri zemlji, ker je podnožje njegovih nog; ne pri Jeruzalemu, ker je mesto velikega kralja. Tudi ne prisegaj pri svoji glavi, ker ne moreš ne enega lasu napraviti belega ali črnega. Bodi pa vaš govor: Da, da; ne, ne! kar je več, je od hudega.

ZLATO PRAVILO

Slišali ste, da je bilo rečeno: Oko za oko, zob za zob. Jaz pa vam pravim, da se hudobnežu ne upirajte; marveč, ako te kdo bije po desnem licu, mu nastavi še drugo; in kdor hoče s teboj začeti pravdo in ti vzeti suknjo, mu pusti še plašč; in kdor te prisili eno miljo daleč, pojdi z njim dve. Kdor te prosi, mu daj; in kdor si hoče od tebe izposoditi, se ne obračaj od njega. In kakor hočete, da bi ljudje delali vam, tako delajte tudi vi njim.

DRUGA IN OSMO ZAPOVED

Ko človek prisega, kliče Boga za pričo. Judje iz spoštovanja do Boga niso izgovarjali božjega imena. Prisegali so pri zemeljskih rečeh, ki so se jim zdele bolj ali manj svete. Počasi se je pa uveljavilo mnenje, da take prisege ne veljajo. Farizejska razlaga, seveda. Jezus uči, da so vse prisege "od hudega" — to se pravi, ne bile bi potrebne, če bi ljudje bili do skrajnosti resnicoljubni. Taki postanimo vsi, pa bo dovolj samo reči da ali ne!

ODNOSI DO SOČLOVEKA ALI BLIŽNJEGA

V neurejeni človeški družbi si vsak sam išče pravico in se za krivice tudi sam maščuje: Oko za oko, zob za zob! Mojzesova postava je uvedla javna razsodišča, ki so sodila po gornjem načelu, jemala pa poedincem pravico do maščevanja. To velja v človeški družbi še danes. Vendar ta uredba ne dosega idealnega življenja, kot si ga zamišlja Jezus. Če bi se vsakdo zamislil v položaj in čustvovanje sočloveka — zlato pravilo! — ali bi sploh še kdo mislil na maščevanje?

LJUBITI SOVRAŽNIKE

Slišali ste, da je bilo rečeno: Ljubi svojega bližnjega in sovraži svojega sovražnika. Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike; delajte dobro tem, ki vas sovražijo, in molite za tiste, ki vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci vašega Očeta, ki je v nebesih; zakaj on vелеva svojemu soncu, da vzhaja nad hudobnimi in dobrimi ter pošilja dež pravičnim in krivičnim. Če namreč ljubite tiste, ki vas ljubijo, kakšno zaslužnjo imate? Ali ne delajo tega tudi cestinarji? In če pozdravljate le svoje brate, kaj delate posebnega? Ali ne delajo tega tudi pogani? In če posodite tistim, od katerih upate dobiti nazaj, kakšno zaslužnjo imate? Tudi grešniki posojajo grešnikom, da prejmejo enako vrednost. Ljubite marveč svoje sovražnike, delajte dobro in posojajte, ne da bi kaj pričakovali, in vaše plačilo bo veliko in boste sinovi Najvišjega; kajti On je dober (tudi) do nehvaležnih in hudobnih. Bodite torej popolni, kakor je popoln vaš Oče nebeški.

O MILOŠČINI, MOLITVI IN POSTU

Glejte, da dobrih del ne boste opravljali pred ljudmi, da bi vas oni videli; sicer ne boste imeli plačila pri svojem Očetu, ki je v nebesih. Kadar torej dajete miloščino, ne trobi pred seboj, kakor delajo hinavci po shodnicah in po ulicah, da bi jih ljudje hvalili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar pa ti dajete miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.

In kadar molite, ne bodite kakor hinavci; ti namreč radi molijo stoje po shodnicah in uličnih vogalih, da se pokažejo ljudem. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar pa ti moliš, pojdi v svojo sobo, zapri vrata in moli k svojemu Očetu na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.

In kadar se postite, ne bodite kakor čmerni hinavci; grdiyo si namreč obraze, da bi ljudem pokazali, da se postijo; resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. Kadar se pe ti postiš, pomazili svojo glavo in umij si obraz, da ne pokažeš ljudem, da se postiš, ampak svojemu Očetu, ki je na skrivnem. In tvoj Oče, ki vidi na skrivnem, ti bo povrnil.

ENA NAJTEŽJIH NALOG

Tudi stara zaveza je imela predpis: Ljubi svojega bližnjega. Razumeti bi bilo treba: svojega sočloveka. Tako je bilo po božjih mislih od nekdaj. Toda judovski učeniki so razumeli in učili drugače. Pod besedo "bližnji" so videli samo prijatelja ali vsaj človeka, ki ni nasproten. Največkrat so bili pod tem izrazom mišljeni zgolj Judje, ne pa pogani. Do te ozkosrčne razlage je pač prišlo zato, ker je postava Judom nalagala, da se ne mešajo s pogani. Bila je namreč nevarnost, da se jim v taki družbi omaja vera v enega samega Boga. Jezusova razlaga besede "bližnji" zavrača tako pojmovnje. Zaveda se pa božji Zveličar, da je po naravi sami za človeka pretežko ljubiti sovražnike. Zato poudarja, da je to mogoče samo v veri v skupnega Očeta, Boga. Tudi dodaja, da ljubezen ni v čustvih, ampak v volji in dejanju. Kdor skuša tudi sovražniku kaj dobrega storiti, že s tem izpolnjuje ta božji ukaz.

ZAVOLJO BOGA, NE IZ SAMOLJUBJA

Molitev, miloščina in post so bila dobra dela, ki so imela med Judi največjo veljavo in v teh delih se je izkazovalo bogoljubno življenje vsakega judovskega vernika. Tako je nadangel Rafael priporočil Tobiju to trojno dobro delo in zaključil, da je bolje kopičiti z njimi zaklade pri Bogu, kot zbirati zlate kupe na tem svetu.

To misel poudarja seveda tudi Jezus. Je pa spet križ, ko je človek tako nagnjen k temu, da dobrih del ne opravlja s pravim namenom. Ni zadovoljen s tem, da bi počakal na povračilo pri Bogu, takoj hoče biti plačan — vsaj pohvaljen in čiščen. Kakor so sicer dobra dela: molitev, miloščina in post, na vso moč priporočljiva, vendar izgube vso notranjo vrednost, če jih kdo vrši "pred ljudmi", to se pravi z golim razkazovanjem in s sebičnim namenom.

Tako početje Jezus imenuje hinavsko. Ni naravnost pokazal na farizeje. Toda ko vemo, da so prav farizeji ravnali tako kot povejo navedeni zgledi, je jasno, da Jezusove besede veljajo prav tej licemerski družbi. "Z apri se v svojo sobo — s tem Jezus noče reči, da naj pred očmi ljudi sploh ne molimo. Če bi bilo tako, bi skupna molitev ne bila mogoča. "Zapri se v svojo sobo" pomeni toliko kot zapri se v svojo dušo: misli na Boga, ne pa na to, kako se boš z molitvijo proslavil — pri ljudeh!

ROMANJE K MARIJI POMAGAJ V EPPING — oglas na strani 154

A. M. SLOMŠEK NA POTI DO SVETNIŠTVA

Urednik

V RIMU SE SLOMSKOVA ZADEVA ugodno razvija. Izročili so jo posebni komisiji. Imenovali so "postulatorja", ki je Slovenec **dr. Franc Šegula**.

"Postulator" ima nalogo, da zadevo neprestano žene naprej in vzdržuje stike s komisijo in javnostjo. "Javnost" smo pa v tem primeru v prvi vrsti — Slovenci! Dr. Šegula živi v Rimu in nam bo od tam večkrat povedal, kako Slomškova zadeva napreduje. Obenem bo pisal o tem, kako vsak od nas lahko pripomore k hitrejšemu in ugodnemu zaključku Slomškovega svetniškega procesa.

Postulator dr. Šegula ima pravico, da za razne kraje imenuje svoje namestnike, ki se jim pravi — "Vice-postulatorji" — namestni postulatorji.

Za Avstralijo ga je že imenoval in mu poslal uradno pooblastilo. Pismo pove, da je za Avstralijo

namestni postulator p. Odilo Hajnsšek OFM. Častna služba — velika naloga!

P. Odilo je skozi vse preteklo leto, ko smo praznovali 100letnico Slomškove smrti, seznanjal s Slomškom zlasti bralce in bralke naših MISLI. Zdaj ima nalogo, da nas bo seznanjal s Slomškovim svetniškim procesom. **Čestitamo!**

Pa najprej moramo Slomška še bolje poznati. V Argentini so Slovenci ponatisnili celo knjigo o Slomšku, ki jo je pred desetletji spisal **dr. Franc Kovačič**. To knjigo že ima p. Odilo in želi, da bi si jo mnogi med nami omislili. Stane broširana **EN FUNT, vezana 30 šilingov**. Z naročanjem te knjige boste dali častni službi p. Odila prvo za služeno priznanje, on bo pa z razpečevanjem knjige svoje delo uspešno začel.

Naročajte na naslov: **P. Odilo Hajnsšek**

66 Gordon St.,

Paddington, N.S.W.

IZ MATIČNIH KNJIG N.S.W

K r s t i

Adrijan Tomšič, oče Jakob, mati Rozika r. Rakušček, Ashbury. Botrovala Mirko Rakušček in Justina Tomažič — 30. marca 1963.

Marija Kristina Kocjan, oče Marijan, mati Kristina r. Ludvik, Doonside. Botrovala Emil in Marija Pantner — 7. aprila 1963.

Helena Jane Kiner, oče Ivan, mati Nežika r. Janžekovič, Cabramatta. Botrovala Mira Verlah in Zdenka Militz — 14. aprila 1963.

Jožica Tanja Benčina, oče Jože, mati Barbara r. Lavrenčič, Ryde. Botrovala Albert in Rajka Stok — 14. aprila 1963.

David Anton Kragelj, oče Stanislav, mati Marija r. Berlot, Enfield. Botrovala Janez in Emilija Rutar — 21. aprila 1963.

Lilijana Markovski, oče Krsto, mati Vinka r. Skok, Mosman. Botrovala Franc in Ivana Valenčič.

P o r o k e

Vinko Kobal iz Planine pri Vipavi in **Adrijana Milena Polanc** iz Otlice — 10. aprila 1963.

Jože Medved iz Črne na Koroškem in **Lojzka Kordan** iz Mirne na Dolenjskem — 13. aprila 1963..

Alojz Bratina iz Skrilja in **Hermína Kompara** iz Slokarjev — 14. aprila 1963.

Gino Markežič iz Pregare in **Albina Sculac**, Barušiči, Hrvatska — 14. aprila 1963.

Frank Rakušček iz Dreznice in **Slava Semper** iz Kutine — 27. aprila.

Vsem navedenim najlepše čestitke in iskrena voščila za vso srečo na poti skozi življenje!

VABILO NA PREKRASNO IGRO P R I K A P E L I C I

v soboto 1. junija ob 7:30 točno

Dvorana: **POLICE BOYS CLUB** blizu **Paddington Town Hall, 1 Underwood St.** (Nekaj korakov od P.O. navzgor po Oxford ulici).

Igra je v režiji **Ivana Koželja**. Nastopa kakih 20 oseb. **Veliko za smeh, veliko za jok.** Prizor za prizorom — sama slovenska domačnost.

Veliko truda so zahtevale vaje — po pravici se pričakuje **velike udeležbe**.

Po igri bo igrala domača godba za domače rajanje.

Prijazno vas vabijo

igralci in igralke

IZLET NA KRVAVEC Z ŽIČNICO

Jože Svetlin

Z OMNIBUSOM SMO SE PELJALI do gradu Strmola pri Cerkljah na Gorenjskem. To je zelo star grad, menda 800 let. Pa je še vedno dobro ohranjen. Ima obzidje in stolpe, kakor so jih imeli starodavni gradovi, znotraj pa stoji velika hiša. Marjetka nama je pripovedovala zelo zanimive in strašne zgodbe o tem gradu, a jih tu ne morem popisati, ker bi bilo predolgo.

Pod gradom smo torej izstopili in šli peš skozi vas Dvorje in Grad, ki ležita tik pod vznožjem hribov. Nato smo zavili v ozko sotesko, ki ji pravijo Reka. Iz te soteske vodi pot po enem bregu na Kravec, po drugem pa na štefanjo goro in v dolino Kokre. Če bi šli odtod na Kravec peš, bi rabili štiri ure.

Kmalu smo prišli do nekake graščine, ki se imenuje Sangrad, in do postaje žične železnice. Ker ta dan bi bilo dosti potnikov, smo hitro prišli na vrsto. Sedli smo v poseben voz, ne posebno velik, ki visi na močni žici in ima velika steklena okna, da moreš videti na vse strani. Mepe je bilo nekoliko strah. Kaj, če se žica pretrga in pademo navzdol? Še pogumnemu bratcu so se nekoliko hlačke tresle. Marjetka se pa ni bala, ker se je že dvakrat peljala s to žičnico.

Kaj smo videli?

Komaj smo se dobro vsedli v voz, že se je začel ta hitro pomikati ob bregu navzgor. Soteska je ostala globoko pod nami. Zagledali smo prijazne gorske vasi s polji in travniki in tudi večje kmetije. Odprla se nam je dolina Kokre, po kateri vodi lepa pot na Jezersko. Nižji hribi pa so se naglo odmikali, kakor bi se sami od sebe nižali. Pred očmi se nam je odpirala in se širila pestra gorenjska ravan, preprežena z gozdi in polji, vmes pa je natresenih polno prijaznih vasi, zvezanih z belimi cestami kakor s trakovi.

Že smo videli mesti Kranj in Škofjo Loko in izza Šmarne gore se je pokazala bela Ljubljana. Vedno lepše in razločnejše so se videli vrhovi Karavank. Julijskih alp z očakom Triglavom, škofje-loški hribi in Polhograjski dolomiti, na jugu široki Krim in morje modrih dolenjskih gričev in notranjskih do samega visokega Nanosa. Na vzhodu je valovilo gričevje in hribi ob Savi in Črnem grabnu z Limbarsko goro in Sveto goro nad Zagorjem. Po vseh hribih so živo odsevale bele cerkvice in vasi, kakor bi čepeli tam beli globoli.

Nenadoma je gozd pod nami izginil in zagledali smo širne, z zeleno travo porasle planinske

bregove, po katerih so se pasle črede ovc in živine. V bolj ravni dolini smo videli široke pastirske kočee, obdane z venci lepih ograj. Ta prelepi planinski svet je bil nekaj popolnoma novega za naju z Joštom.

Na Krvavcu

Še preden smo se dobro zavedeli, smo bili na Malem Krvavcu. Tu smo se ustavili in izstopili. Pred nami je stala velika hiša, Planinski dom na Krvavcu. Kar verjeti nismo mogli, da smo tako naglo prišli v tako višino. A pravi vrh Krvavca se je bočil še nekoliko dalje nad nami. Po ne preveč strmem pobočju smo se povzpeli nanj in kmalu smo stali na temenu široke Krvavčeve glave.

Oh, ko bi vam mogel popisati čudoviti razgled s tega vrha! Gorenjska ravnina pod nami je videti kakor velikanska pisana preproga. Vasi in mesta so se videla zdaj čisto majčkена. Še bolj pa nas je osupnil pogled na drugo stran, na strme skalnate stene Grebena, Kočne in Grintovca. Kar groza nas je obhajala. Ali se je sploh mogoče povzpeti na te strmoglave vrhove in žive skale? A Marjetka je rekla, da ni tako težko priti na vrh, da so speljane hodne steze, ki so na nevarnih mestih zavarovane z žico in klini. Neka gruča planincev je pravkar odhajala na Grintovec. Vsi so imeli dobre in močno podkovane čevlje, oprtani so bili s težkimi nahrbtniki in v rokah so imeli krepke palice in železne cepine.

Nebo je bilo jasno kakor umito. Na lepem pa je od Grebenovih sten zrasla megla in za nekaj časa tudi nas objela v hladen objem. Pa se je brž razkadila, kakor da jo je popilo sonce.

Nekoliko dalje od nas sem zagledal nizko zeleno grmičje, polno živordečega cvetja. Pohitel sem tja in si ga natrgal lep šopek. To je rododendron, ki smo ga potem videli vse polno po planini. Med travo smo našli še drugega cvetja v živih barvah. Posebno sem se razveselil temno-modrega encijana in vijoličasto sinjih murk, ki silno prijetno diše.

Naj bo dovolj. Planiko, ki jo prilagam, vam pošilja Jošt kot pozdrav iz prelepih slovenskih planin. — "Božje stezice" v Argentini.

PISMO IZ ŽIROVNICE

Pismo je zelo naprimerno za objavo v "materinski" številki MISLI. Toda prišlo je prav zdaj, kaj hočemo? Poleg tega se bojimo, da bi še marsikatera mati iz domovine tako pisala, če bi vedela za naš naslov. — Ur.

Spoštovani gospod!

Oprostite, ko vas nadlegujem. Ena oseba tukaj mi je priporočila, naj se obrnem do vas. In res vas bi zelo rada lepo prosila, če vam je mogoče kaj zvedeti o mojih dveh sinovih Francetu in Antonu. Oba sta imela zadnje naslove v Brisbanu.

Ker nisem dobila pošte že blizu dve leti, me zelo skrbi, kaj je z njima. Ne morem več zaspiti od same skrbi in tudi vsa sem bolana radi tega.

Misli, May, 1963

Zato upam in trdno pričakujem, da mi nekaj odgovorite o tej zadevi. Vas pozdravlja Zalar Frančiška.

POZVEDOVAVKA

I. Burnik

*Morda mi je bolna draga mati —
morda starka sključena pred vrati
čaka me, da se povrnem k njej?*

*Morda joče bolj kot je poprej
nad odhajajočim zajokala?*

*Koliko si trpkega prestala,
mamka, mamku — reva ti brez mej!*

ŠTEV IN TEVŽ

se bosta metala

Fr. Sal. Finžgar

To je življenja polna slika, kakšen je bil pred desetletji slovenskih fantov "šport". Povzeta je iz Finžgarjeve povesti Gostač Matvž. Domačnost nekdanje slovenske vasi je utelešena v nji. — Ur.

ZELO V NAVADI JE BILA PRESKUŠNJA med dvema, kdo bo koga podrl, vrgel, ometal. Sprijemali so se že šolarji. Res je bil marsikak rokav srajce ob takih nedolžnih dvobojih pretrgan in ga je doma še pred materino šivanko krpala šiba. Pri odraslih fantih je pri tem boju šlo lé za krivce. Kdor je bil vržen, je moral zmagovalcu izročiti krivce s svojega klobuka. Vse se je pa godilo brez jeze in sovraštva, natančno po fantovskih nepisanih postavah.

Lepe nedelje popoldne je sedelo nekaj mlajših mož in več fantov v krčmi pri Lukanecu v Zabrezju. Sredi pogovorov je vstopil Rogačev štef. Doma je bil iz sosednje fare, znan tudi v Zabrezju. Za trakom na klobuku je imel zataknjenih po vrsti pet krivcev: svojega in še štiri druge za znanimi vsi pod vratnikom pri suknjičih všite močne vrvice, da jim ni sobojevnik razčesnil suknjiča.

"Oho, ti si že štiri podrl, kakor kažejo krivci", ga je ogovoril Triplatov.

Štef je pomaknil klobuk na glavi nazaj in nekam malomarno pritrdil: "Nisem imel prida opravka z njimi."

"Pa so ga oni več imeli s teboj. Saj te poznamo", je rekel Kraljičev.

Štef je bil zares znan kot najboljši bejevalec v "ringanju". To nemško besedo so tedaj rabili. Fantje, ki so se poskušali v takem bojevanju; so imeli vsi pod vratnikom pri suknjičih všite močne vrvice, da jim ni sobojevnik razčesnil suknjiča.

"Nič me ne poznate. Ljudje vse povečajo. Take misli sem: izberite koga izmed sebe, pa se bova vrgla. Potlej boste spoznali mene in njega".

"Aha, ali se ti ljubi še šestega krivca?" mu jo je vrnil na izzivanje možak izmed omizja.

Štef se je odkril, položil klobuk s skrivci na mizo in rekel:

"Tukaj so. Ne bom jokaj za njimi. Kdor jih

dobi, mu bom srečo stisnil in za vino bom dal. Izberite si ga, če niste mevže."

Zbadljivka je fante zbolela.

"Taka beseda je grda in krivična! Sram te bodi!" mu je vrnil Tevž in udaril ob mizo.

"Ne zamerite. Besedo vzamem nazaj. Prav si mi povedal. Zato se pa vživaj, da bo lep in pravičen konec".

Omizje je za hip utihnilo. Vse oči so se uprle v Tevža. Tevž je šinil kvišku. Srečo je pogledal Štefa in rekel: "Pa se dajva!"

Omizje se je dvignilo. Tevž je stopil k vratom in rekel:

"Počakaj, štef. Domov skočim. Zakmašnega suknjiča si ne dam pretrgati. Takoj se vrnem".

Vsa družba je šla na dvorišče. Naglo se je nateklo ob njej polno radovednežev iz sosednjih hiš. Lukančeva dekla je bila namreč hitronoga skočila na vas, povedala tam igrajočim se fantičem, še v hiše se je za hip vtaknila, da je jezična brž izbleknila:

"Tevž in šef se bosta metala".

Gospodar, krčmar Lukanec, je stopil na široki osušeni kup gnoja in poklical fante: "Brž sem, da ga dobro potlačimo in gladko izhodimo!"

Resno so se "ringali" vselej na mehkem, da si kdo na trdežu ni zlomil kakega uda ali se pobil po glavi.

Štef je v tem šel v hišo, si naročil polič vina in ga v dušku izpil brez kozarca, kar pri tuljavi. Lukanec je stal pri bojišču in fantom ukazoval, kje in katero vzboklino na kupu naj še potlačijo. Kraljič, ki je stal ob njem, ga je opomnil: "Lej, štef si napija pogum.. Še Tevž naj si ga privošči za moč".

"Nočem," se je odrezal Tevž za njegovim hrbtom, ko je ves zasopel že prišel v delovnem suknjiču. Pogledal je po bojišču in fantom rekel: "Dobro je. Nehajte!"

Štef in Tevž sta odložila klobuke na klop pred hišo in stopila na stlačeni kup. Na njem sta si segla v roke v znamenje, da boj ni surov pretep iz sovdaštva. Potem sta se takoj spoprijela.

Že začetni spopad je bil tako trd, da je vsem gledalcem zaprlo sapo. Nihče ni črnil besedice. Fatnje, ki so se sami že tudi kdaj metali, so hitro opazili, kako štef pretkano išče trenutka, ko bi bil Tevž le na eno nogo oprt, da bi ga izpodnesel in vrgel. Toda Tevž se je z obema nogama držal tal, kot bi se bil zakoreninil. Štef mu je bil posebno nevaren, ko ga je skušal objeti čez hrbet, da bi ga dvignil. Toda Tevž je vselej usločil hrbet, da ga štef ni mogel stisniti.

Ves široki kup sta borec se večkrat prehodila. Toda sreča se ni hotela nagniti nobenemu v prid. Obema je curkoma lil pot po obrazu. Tedaj je Štef glasno rekel: "Oddahniva se!"

Odšla sta vsak na svoj konec, globoko dihala in si otirala z rokavi potne srage z lica. Napetost med ljudmi je bila tolika, da celo med oddihom ni nihče na glas spregovoril. Fantje so boj ves čas spremljali z očmi, z obrazi, celo roke so jim samogibno želele pomagati Tevžu, da bi otel njih domaćo čast.

Ko je Štef dejal: "Konec oddiha, naprej!" — sta spet treščila skupaj. Tevž je bil dovolj prebrišan, da se je ob prvem spoprijemu le izmikal in preudarjal zvite prijeme štefove. Sedaj je pa začel napadati on, da se mu je Štef umikal. Prav ob robu kupa se je Tevžu posrečilo, da je Štefa prežl krog pasa, ga dvignil od tal in vrgel po oblonku kupa.

J U Ž N A K L I M A

I. Burnik

*Povej mi, sin, kaj iščeš v daljnem kraju?
Odšel si, pustil sama starčka dva:
tu tvoja mati hoče iz srca,
da prišel bi nazaj že s cvetjem v maju.*

*Slovo bolešno grize mene, oče!
Domača gruda — biser neenak . . .
Zakaj, zakaj me nesel je korak
v ta mrzli svet, pod sonce tuje mroče?*

*Bo prišel maj, poletje, jesen, zima,
vi boste tam, tam moja rojstna vas . . .
Na tujem v prazno klical bo moj glas,
nad mano bo nebo in — južna klima.*

ZAKAJ SO "MISLI" TA MESEC RDEČE?

"Svobodna Slovenija" je v svoji zadnji aprilski številki poročala o velikonočni izdaji MISLI in potem zapisala:

"Tudi ta številka potrjuje, da so MISLI najboljša slovenska izseljenska versko-družinska mesečna revija."

Ko so MISLI to brale, se jim je zgodilo kot tisti puncu iz Škofje Luke, ki je rekla: "Tulk sni lipa, da se m' kar sitn zdi."

In so iz same ljubke zadrege — zardele... In take so prišle k vam. Kaj jim morete?

Vihar vzklikov je bil tolikšen, da je odmevalo od Rebra in od skal za vasjo. Tevž je stopil kraj kupa in pomolil Štefu roko. Toda Štef od sramote ni dvignil ne glave ne roke. Fantje so poskakali na kup, obdali Tevža in ga kar nesli pred hišo. Tevž se jih je otresal in jim ukazal:

"Pojdite po Štefa. Morda se je le kaj udaril".

Fantje so Štefa, ki so mu noge tičale v plitvi luži gnojnice, dvignili. Nobene jeze ni razodeval. Nasmehnil se je in rekel: "Sedaj sem iztaknil pravega. Tevž je junak!"

Odšel je z njimi pred hišo, segel po svojem klobuku na klop in krivec za krivcem iztikal izva traka ter ga zasajal na Tevžev klobuk. Družba, še vsa hrupna, je šla v krčmo. Prvi je bil Štef, ki je ukazal dva bokala Tevžu na čast, Natočil je in napil!"

"Daleč naokli si ti prvi, ki me je podrl. Pozdravljen, prijatelj!"

Trčila sta in si krepko stisnila roke. Pozna noč je bila, preden se je družba ločila. Tevža so fantje pospremili, grede vriskali in peli. Sredi vasi so še eno urezali in se razšli.

V BELGRADU ZALUJEJO nad odstopom ameriškega veleposlanika Kennana. Kako bi ne, saj odhaja prav zato, ker ni mogel do kraja prepričati ameriških sorojakov, da je Tito vseskozi vreden "zaveznik" in mu je treba še naprej valiti dolarje in razno blago. Proti temu so se odgovorni Amerikanci postavili na zadnje noge, Kennan je pa s težkim srcem povedal Belgrajčanom, da ne more več kazati Washingtonu Titove narobe obrnjene suknje.

INDONEZIJA JE PREVZELA dne 1. maja svojo polovico Nove Gvineje od Holandcev z velikim pompom in razkazovanjem oboroženih sil. Zdaj imata Avstralija in ena najbolj živih azijskih držav skupno mejo. Evropa se je umaknila daleč razaj, Azija je pred pragom. Avstralija gleda na to spremembo z zelo mešanimi čustvi. Seveda je zapisano na papirju, da bo Indonezija v nekaj letih dala Papuancem pravico glasovanja: Ali hočejo ostati del Indonezije ali so za neodvisnost in si ustanovijo lastno državo? Vendar je videti, da bo Indonezija na tisti papir najbolj verjetno pozabila. Ob prevzemu oblasti je predsednik Soekarno izrekel dosti čednih besed tudi na "dobro sosedo" Avstralijo. Toda bistri opazovalci so hočeš nočeš slišali med izrečenimi stavki marsikaj, kar za Avstralijo ni ugodno. Odtod in še od drugod — mešana čustva!

KOTIČEK NAŠIH MALIH

Dragi otroci!

Danes vam napišem nekaj drobnih za dobro voljo.

Hervatinova mama vedno opominja Sandro in Kevinčka, naj govorita slovensko. Seveda včasih pozabita na to, ker jima angleščina vse bolj gladko teče, posebno Kevinčku, ki je še majhen. Oni dan mu je mama rekla: Kevinček, moraš po slovensko govoriti z mano in Sandro. Kevinček se je stisnil k njej in rekel: "Saj bom, mamica, če mi boš ti helpala".

Pa recite, da Kevinček ne p o s k u š a !

★

Uršičev ata pripelje v slovensko šolo iz Moonee Ponds svoje in še druge otroke. V avtu otroci kar prehitro obrnejo jezičke po angleško. Ata jih krega: V slovensko šolo se peljemo, vi pa po angleško govorite. To vendar ne gre! — Od ateja se je že tudi Cvetka naučila, kako je treba opominjati otroke, kadar angleško govorijo med seboj. Sama sem jo slišala, ko je nekoč povzdignila glas: "Otroci, po slovensko! To je slovenski avto!" Vprašala sem jo: Kaj si pa ti, Cvetka? Odrezala se mi je: "Tudi jaz sem slovenska".

★

Weberjeva Helenca in Majda imata nekaj mesecev starega bratca Francija. Majda je opazila, da nikoli ne je sam, ampak ga mama hrani. Pa je oni dan pri mizi odložila žlico in rekla mami:

"Mama, nahrani tudi mene, sem zelo trudna".

Dve noši v Sydneyu: neródna in národna. Punčka je Filipičeva iz Wentworthvilla, čigav je "fanteč"?

★

V maju bo naša šola zopet priredila matersko proslavo in sicer na tretjo nedeljo. Ko smo se začeli pripravljati za nastop, je Drezgov Aleksander glasno zagodrnjal: "Vedno samo materinske proslave! Kdaj bomo pa imeli Father's Day?" — Le počakaj, Aleksander, tudi ta pride na vrsto!

★

Zdaj pa malo slovenske naloge.

Tu imate dva stolpca slovenskih besed. Na levi so besede, ki pomenijo bolj majhne reči. Na desni so besede, ki pomenijo večje reči. In ko manjše reči odrastejo, postanejo to, kar kažejo besede na desni — samo ne v pravem redu. Saj to veste, da iz deklice ne bo nikoli zrasel — konj . . .

Pokažite s prstom, kateri dve besedi spadata skupaj!

deklica	konj
jajce	rastlina
žrebe	pišče
teliček	žena
seme	kruh
žito	vino
želod	krava
sin	dež
popok	hrast
oblak	oče
grozdje	rožica
	Vaša Anica

Spomini na sv. misijon

Rada sem poslušala pridige. Najbolj mi je ostala v spominu zgodba o možu, ki je bil bolan. Prosil je Jezusa, naj ga ozdravi. Že se mu je zdelo, da upa zaman. Zato je rekel: "Ljubi Jezus, le čakaj, bom tvoji materi povedal". In potem je res kmalu ozdravel.

Najlepši je bil zadnji dan misijona. Cerkev je bila čisto polna. Po pridigi smo obnovili krstno obljubo. Ko je vsak prižgal svojo svečko, so vse luči po cerkvi ugasnile. Po sv. maši je še mogočno zadonela pesem Hvala večnemu Bogu. Meni in tudi drugim je bilo žal, da je teden sv. misijona tako hitro minil.

Anica Brne, Noble Park

Misli, May, 1963

S o l z i c e

Na koncu polja je bila velika jama in vsi ljudje so se je zelo bali. Posebno pa otroci. Neki večer sem prišla domov in sem slišala, da je mama rekla:

"Kako bi rada imela solzice!"

In ata je rekel:

"Oh, sedaj več solzic ni. Morda bi še bile v Peklu."

Pekel smo klicali tisto jamo. Potem sem pa komaj čakala, da bi šli spat. Vso noč sem si mislila, da bi mama rada imela solzice.

Zjutraj sem se zgodaj zbudila in sem bežala proti peklu. Ko sem prišla tja, sem pogledala v jamo, a nisem videla dna. Zato, ker je bila megla in tudi tema. V strahu sem oči zaprla in šla v Pekel...

Ko sem prišla dol, sem se tako bala, da si nisem upala gledati okrog, samo sem trgala solzice za mamo. Ko sem jih nabrala polne roke, sem bežala ven kot sem najbolj mogla.

Ko sem prišla domov, je sonce pravkar vstalo in posijalo na našo hišo. Potem pa je mama prišla iz hiše in sonce jo je obsvetilo. Jaz sem bežala proti njej.

"Mama, mama, solzice!"

Mama je vsa vesela vzela solzice in jih stisnila k licu. Vedela je, kako sem se bala iti v Pekel. Zato se je nasmejala in me pobožala po laseh. Jaz pa sem se smejala s solzami v očeh.

Slava Nemec, St. Albans, Vic.

R a d a b i v s l o v e n s k o š o l o

Velikokrat berem v MISLIH, kako otroci in tudi moje tri prijateljice Uršičeve tri pišejo po slovensko. Tudi jaz sem se odločila in bom malo napisala, ker so mi Uršičeve povedale, da moram pisati patru uredniku.

Jaz živim z mojimi starši, sestrico in bratcem daleč od Melbourn. Ta kraj se imenuje Myrtleford. Tukaj sadijo mnogo tobaka. Mi ga ne obdelujemo. Moj oče dela na žagi. S sestrico hodiva v šolo, mama z bratcem je pa doma. Že tri dni leži v postelji bolana. Tudi jaz imam 'mums'. Dve leti in pol je minulo, odkar smo šli iz Melbourn. Takrat sem hodila v slovensko šolo, pa le malo. Zelo mi je hudo, ker ker ne morem več. Kadar gremo v Melbourne, pa mi Uršičeve tri pripovedujejo, kako je v slovenski šoli. Saj pisati in brati znam, me je naučila mama, ali vendar, v šoli je vse drugače se učiti. Tako lepo se učijo peti, igra-

Misli, May, 1963

ti igrice in vse to mene zelo veseli. Za veliko noč šla v slovensko šolo. Ata in mama sta mi obljubila, da bomo v juliju zopet šli. Mogoče bom pa spet lahko šla v slovensko šolo.

Vse Kotičkarje in otroke slovenske šole lepo pozdravljam, posebno pa gdično učiteljico Anico in vas, p. urednik.

Lili Tomažič, Myrtleford, VIC.

M o j a v e s e l a v e l i k a n o č

Na veliko soboto smo vsi šli v Kew k polnočnici. Malo nas je zeblo. Sveta maša na prostem se mi je zelo dopadla. Zjutraj sem pa šla s teto k deveti maši v Clifton Hill.

Ko sva prišli domov, sem mami pomagala skuhati kosilo. Popoldne so nas obiskali naši prijatelji. Ravno ko so prišli, nas je mamica poklicala. Rekla je, da je zajček nodil in naj ga gremo gledat. Vsi smo šli ven, kajti zajček rad hodi zunaj po travi. Nekaj časa smo gledali in potem sem jaz zakričala:

"Glejte, tam se nekaj sveti!"

Bežala sem tja in kaj mislite, je bilo tam? Eno veliko jajce iz čokolade, povito v lep svetel papir. Kmalu potem je še moj brat Tonček našel jajce. Potem nas je teta poklicala, da moramo vsi hitro priti v hišo, ker je zajček tudi tam hodil.

Vsi smo se začudili, kako to, saj je zajček vendar hodil po travi. Teta pa je rekla:

"Še eden je bil v hiši."

Potem smo vsi hiteli noter — in kaj smo našli na mizi? Štiri velika jajca! To je bilo veselje! Upam, da bo tudi drugo leto velika noč tako lepa.

Magda Pleško, Melbourne

P i s e m c e

Dragi Kotiček: Najprej se lepo zahvalim P. Bernardu za pozdrave iz Sydneya. Veste, kmalu me še ne bo v Sydney, rad bi pa videl Vaše mesto, posebno sydneyški most. Mama pravi, da sem še premajhen, zato pa pridno jem, da bom hitro zrasel in videl tudi druga mesta.

Vsem kotičkarjem prav lep pozdrav, Vam, p. Bernard, pa najbolj!

Johnny Mesar, Moonee Ponds.

Iz Slovenske Duhovniske Pisarne N.S.W.

Službe božje.

Nedelja 19. maja (tretja v mesecu): **Leihardt, sv. Jožef, ob 10:30**

Nedelja 26. maja (četrti v mesecu):
St. Patrick, Sydney, ob 10:30
Villawood, Gurner St. ob 10:15
EPPING — romanje popoldne.

VNEBOHOD GOSPODOV

Četrtek 23. maja

Eden naših redkih **ZAPOVEDANIH** praznikov. Udeležba pri sv. maši **obvezna**, če ni pravičnega vzroka. Povsod bodo tudi večerne maše — blizu vas!

Nedelja 2. junija (prva v mesecu, **BINKOŠ-TNA**): **Blacktown ob 11.**

Nedelja 9. junija (druga v mesecu, praznik **PRESV. TROJICE**, zadnja priložnost za veliko-nočno dolžnost): **St. Patrick, Sydney, ob 10:30**

Nedelja 16. junija (tretja v mesecu): **Leihardt, sv. Jožef, ob 10:30**

SLOVENSKA MOLITVENA ZVEZA

Sveti Oče naroča članom Apostolstva molitve, naj molijo v mesecu maju, da bi medsebojna ljubezen in razumevanje privedla do zaželenega cilja, ki je zedinjenje z ločenimi vzhodnimi kristjani.

SLOVENSKA MOLITVENA ZVEZA dostavlja: Ena najmočnejših vezi med vzhodno in zahodno Cerkvijo je Marija. Molimo ta mesec, da bi tudi med Slovenci vedno bolj rasla pobožnost do Marije. Čim bolj bomo Marijini, tem bolj bomo Jezusovi in tem več bomo lahko storili za zedinjenje, ki naj tudi Slovincem prinese obilnih duhovnih koristi.

ROMANJE K MARIJI POMAGAJ

v E P P I N G !

V nedeljo 26. maja popoldne

Cerkev v Eppingu je edina v sydneyški nadškofiji posvečena **MARIJI POMAGAJ — Help of Christians**. Kraj je zelo čeden.

Od postaje do cerkve (na Oxford St.) je tri minute peš.

Vlak vozi iz Strathfielda navzgor skozi Concord, West Ryde itd. Vožnja traja 20 minut.

Busi vozijo skozi No. Sydney itd. naravnost v Epping.

Za automobile pa velja kot za Rim: Vse ceste vodijo v Epping! To zlasti na dan našega romanja!

S p o r e d

2:30 zbiranje romarjev ob cerkvi;

3:00 procesija z rožnim vencem; potem v cerkvi pridiga in litanije Matere božje;

4. sv. maša z ljudskim petjem, med njo sv. obhajilo;

S l i k e

Po pobožnosti v cerkvi bo p. Odilo kazal slike v dvorani tik ob cerkvi. Pokazal bo večino popolnoma novih.

Okrepčila prinesite s seboj.

Posebna zanimivost tega romanja bo, da bomo imeli med seboj slovensko nuno — **sestro Martino Raspet**, primorsko rojakinjo. Je usmiljenka, ki je bila kot dekle Ivanka dobro znana v Melbournu, zdaj pa želi srečati tudi rojake v Sydneyu. Nam bo v dvorani kaj zanimivega povedala.

MOLITVENIK: ZDRAVA MARIJA,

MILOSTI POLNA

V januarskih **MISLIH** je bilo poročilo o njem. Imeli smo na rokah 3 izvide, takoj potem smo prejeli še 3. Bilo se je bati, da ne bodo "šli", zakaj cena je — £ 3-0-0.

Zmota? Šli so kot bi mignil — in nova naročila so prihajala. Kdor ga vidi, ga želi imeti!

Zdaj smo dobili nadaljnjo in dosti veliko za-

Misli, May, 1963

Žival nima vesti, ne veruje v življenje onstran groba, nič ne ve o Bogu, ne pozna ne svetišča, ne oltarjev. Le ne silimo na stopinjo živali! Le človek je podoba božja, ker ima dušo, dih božji. Kakšno večje dostojanstvo bi nam moglo biti podeljeno, nego je ta podoba božja? V človeški duši resnično odmeva pesem iz neba, zato je v nji vedno hrepenenje po Bogu. Sledimo temu hrepenenju!

Velikonočni prazniki

Dostojno smo jih obhajali. Zadnje tedne pred velikimi dnevi smo se pripravljali kot resni katoličani. Pred prazniki sem obiskal Slovence v Wollongongu in sicer na tih o nedeljo. Doživel sem tri spomina vredne stvari:

1. — Sprevidel sem bolno Drmotovo mamo. Pri polni zavesti je trpinka zaželela duhovnika, da uredi svoje račune. Že dopoldne sem prišel v naselbino. Previdevanje je bilo zgledno in ganljivo. V sobi vse najlepše pripravljeno. Zbrali so ce mož in vsi otroci, prišli so sosedje in znanci in hiša se je napolnila, da je slovesno sprejela Zveličarja. Vse je na glas molilo ter odgovarjalo. Pričakovali smo solze, toda slovenski obredi previdevanja so tako tolažljivi, da smo v vseh videli in čutili veliko srečo. Vsak si je želel, da bi enkrat bil tako previden in pripravljen za pot v večnost. Prizor je vsej Avstralski Sloveniji v prelep zgled.

2. Kmalu popoldne sem šel v spovednico, kjer sem ostal kar nekaj ur. Ljudje so že tri ure pred mašo čakali, da sem lahko končal o pravem času ter začel ob določeni uri večerno mašo, med katero je velika množica prejela velikonočno sv. obhajilo. Pred pridigo in po njej ter na koncu sv. maše smo seveda lepo po slovensko zapeli. V zakristiji je bil tudi škof pri sv. maši ter občudoval našo resnost in je posebno pohvalil našo slovensko cerkveno pesem.

logo. Vse v zlati obrezi. Cena je pa — žal — ostala ista £ 3-0-0.

Da olajšamo nakupovanje, smo voljni sprejemati plačilo na obroke. Kolikor in kadar bo kdo mogel. Za začetek — en funt!

Preberite še enkrat poročilo v januarju: stran 26! Molitvenik je ves tak, kot smo o njem povedali. Ima blizu 1200 strani, vendar na tako finem papirju, da mu je še vedno žepna oblika.

Naročila — in plačevanje na obroke — sprejemamo vsi trije patri v Avstraliji in — seveda —

M I S L I

3. — V dvorani sem kazal trpljenje Kristusovo. Izredno posrečena zadeva. Prvovrstne, res strokovno posnete slike sem dobil iz Nemčije in sicer iz svetovno znanega Oberamergava, kjer že nad tristo let uprizarjajo pasijonske igre vsako deseto leto. Torej slike so od tam, besedilo smo pa pripravili sydneyški Slovenci — seveda iz evangelija. Napovedovalec je bil kronist, potem so pa govorile osebe, kot zahteva besedilo: nastopal je Peter, Juda, veliki duhovnik Kajfa, Pilat, rimski vojaki, oba razbojnika; tudi oni dve dekli, ki sta govorili s Petrom, in Pilatova žena, ki je moža svarila. Posebno dostojanstveno je nastopal Kristus pri ustanovitvi sv. Rešnjega Telesa, pri krvavem potu, v razgovoru s sodniki in pri svojih sedmih besedah s križa. Nekatere prizore je pojasnjevala slovenska pesem. Tudi petelin je zapel svoj solo, ko je Peter Kristusa zatajil.

Cvetna nedelja:

V Sydneyu smo imeli sv. mašo na dveh krajih. Povsod dosti spovedovanja. K moji maši so prišli tudi otroci z butaricami, ki sem jih blagoslovil. Kar lepo število jih je bilo; šolskih in še manjših.

Po maši sem takoj sedel na avto Stanislava in Eme Kowalski in smo odbrzeli v 110 milj oddaljeni NEWCASTLE. Za popoldne je bilo napovedano spovedovanje in nato večerna maša. Vsem rojakom sem poslal pisma ter sem jih iskreno povabil k zakramentom, k sv. maši in na prireditvi P a s i j o n a . Prišli so, toda ne v takem številu kot v Wollongongu. Je pač ljudem težko razumeti pomen takih resnih prireditev. Počasi se bodo zdramili. Prihodnje leto jih bom bolj pohvalil kot letos rojake v Wollongongu. Upam, da bori res!

V e l i k i petek me je potolažil: Dopoldne sem spovedoval tri ure, popoldne zopet skoraj tri in še zvečer. Ob 3. uri popoldne sem pri obredih pel ulogo K r i s t u s a pri latinskem pasijonu v naši farni cerkvi, kjer stanujem. Zvečer smo imeli sredi mesta v dvorani sv. Filipa zopet slovensko predstavo pasijona. Sydneyški Slovenci so zadevo zelo lepo razumeli in je bila prostorna dvorana kar polna. Vsi so bili resno ginjeni. Nekatere, posebno mlajši, kaj takega še sploh niso videli in tudi ne pričakovali. Pred predstavo sva oba s p. Bernardom dolgo spovedovala.

Na veliko nedeljo sta bili za Slovence dve službi božji, vsaka na drugem kraju. Povsod je bila cerkev nabito polna, veliko spovedovanja in mnogo sv. obhajil. Rojaki vedno bolj spoznavajo, zakaj smo duhovniki prišli za njimi.

Po veliki noči sem obiskal še rojake v Brisbane in Canberri. O tem v prihodnji številki.

VICTORIA

Somewhere. —

Velika noč minila je,
se v večnost pogreznila je.
Da "kaplje" Vam ne zmrznejo,
se funti priti drznejšo.

Imena nič, le vsotico,
da kdo ne pade v omotico.
Sovražil MISLI sem nekoč,
a "lajkam" zdaj — takorekoč.

Ime: Drgoč

POROČILO IN KRITIKA IZ BRISBANA

Janez Primožič

NA BELO NEDELJO — doma smo ji rekli "mala velika noč" in smo pospravljali zadnje ostanke prazničnih dobrot — na belo nedeljo torej smo imeli med seboj p. Odila iz Sydneya. Izpolnil je obljubo, ki nam jo bil dal že ob novem letu. Toda kljub temu, da je bil patrov prihod pravočasno razglašen, mnogi rojaki niso imeli časa priti ne na dopoldansko službo božjo ne na "veseli večer" pozneje. To ni bil kak bal, ampak krasne slike v barvah ob spremljevanju zvočnega traku v slovenščini. Naj to predstavijo nekoliko opišem.

Dobri dve urici smo udeleženci tega večera uživali lepote na platnu in sem prepričan, da bodo vsem ostale v svežem spominu. Onim, ki "niso utegnili", je pa lahko zares žal. Udeležba je bila proti vsemu pričakovanju tako pičla, da nas je lahko sram. Ali res ne želimo niti na platnu več videti krasot domačih krajev, za katere nas tuji tako zavidajo? Položimo si roko na srce in priznajmo svojo nemarnost. Kaj je rekel neki Holandec ob obisku Slovenije? "Ako bi mi imeli Slovenijo, bi napravili iz nje malo švico."

Pater nas je najprej popeljal na Bavarsko v slavni Oberamergau, kjer že nad 300 let po neki zaobljubi prirejajo na prostem "Pasijon." Ta prireditve slovi po vsem svetu in je tudi moderni čas ne more spodriniti. Kristusovo trpljenje je bilo ob pojasnjevanju filma v slovenščini tako živo podano, da je vsakdo na novo spoznal, kaj

"Predrznost" taka — kam bi z njo?
Urednik beli si glavó.
Le kdo bi ta dobrotnik bil,
ki se je v lastno senco skríl?

Pa naj že bo tak ali tak,
ob funtih nisem padel vznak.
Veseli sem, da ima MISLI rad
in da mu je pri sreč — SKLAD.

Urednik

je Gospod vzel nase za naše zveličanje.

Iz Nemčije smo se preselili v še vedno "belo" Ljubljano. Primerjali njene nebotičnike — ali stolpnice — z newyorškimi. Pa so le ljubljanski imenitnejši, ker so naši! Po ogledu stare in nove

Ljubljane, mogočnega gradu ter umetnin pokojnega Plečnika nas je pater povabil na izlet preko kraške Notranjske do Pirana ob obali sinjega Jadrana. Prav iz teh krajev je doma večina tukajšnjih rojakov, zato nikakor ne morem razumeti, zakaj ni bilo boljšega obiska. Zapeli smo ob sliki slovenskega morja:

Buči, buči morje Adrijsko,
nekdaj bilo si slovansko...

Poslovili smo se od tam in se preselili v valovito, Belo Krajino, ki nosi naziv po nekdanjem običaju, da so se ljudje oblačili v belo. Vrstili so se kraji: Novo mesto, Črnomelj, rojstni kraj pesnika Županciča, Vinica, reka Krka in njene brzice. Stopili smo tudi v zidanice in poskusili belokranjsko črnino ter zaplesali "kolo." Samo slovenski nemarnosti se imamo zahvaliti, da vrata Dolenjske še niso tako odprta turizmu kot Gorenjske, kamor smo se v duhu preselili.

Najprej smo videli "otok bleški, kinč nebeški" s starodavnim gradom, le da cerkvena na žalost ne služi več nekdanjemu namenu, nego je spremenjena v muzej, a na starem gradu so našli tisoče let stare grobove iz hallstadske dobe. Obiskali smo slavnega sv. Janeza ob Bohinjskem jezeru, skočili pod Triglav in na njegov vrh in vpisali svoj obisk v zgodovinsko knjigo v stolpu, ki nosi ime po mojstranskemu župniku Aljažu, posebnem ljubitelju skalnega velikana. Nato nas je pater popeljal k izviru Save Bohinjke pod njen slap, da nam je kar mrzlo postalo.

Kar prehitro so se slike vrstile ena za drugo, da smo se morali podvizati za njimi. Vsi moramo biti patru iz srca hvaležni za zares prijeten večer in ceniti njegov trud. Upajmo, da bo pri prihodnjem obisku mogel kazati slike večjemu številu rojakov.

Da je pa družino rojaka **Martina Šilca** zadela velika neizgoda, so nekateri šele to nedeljo zvedeli. Na društvenem izletu na velikonočni ponedeljek se je Martin tako hudo ponesrečil, da bo

brez dvoma za daljšo dobo prikovan na bolniško posteljo. Po pravici vsa naselbina iskreno sočustvuje z njim in njegovimi. Upamo pa, da mu bo krepka narava in samozavest pomagala k skorajšnjemu okrevanju, čeprav morda ne bo kmalu zmožen za težko delo.

Kakor še nikoli, je ob tej nesreči prišla do izraza slovenska solidarnost za pomoč nesrečni družini. Na lastno pobudo je rojak Anton Vogrin zbral v kratkem času lepo vsoto, ki naj bi bila družini prva pomoč. Taki pirmeri naj nam bodo opozorilo, da nam je neka društvena skupnost nujno potrebna. Martin je jako slab, vendar se mu obrača na boljše in je za vsak obisk iskreno hvaležen. Zdravi se v Princess Alexandra Hospitalu. Kdo bi še želel kaj prispevati v fond za šilčeve, naj se obrne na naslov:

Anton Vogrin

99 Merthyr Rd.,

New Farm, Brisbane, Qld.

Vsi prispevki bodo hvaležno sprejeti in objavljeni v MISLIH.

VELIKA IN VAŽNA NOVICA:

Gre za naše pokojne in grobove. Slovenskih grobov je v Sydneyu vedno več. Pa se je ponudila prilika, da bi napravili SLOVENSKE ŽALE — da bi si preskrbeli slovensko božjo njivo, kjer bi ležali naši pokojni in čakali vstajenja od mrtvih.

Na privlačno ležečem **Rouse Hill** pričenjajo **Avstralski Spominski Park "AUSTRALIAN MEMORIAL PARK"** — popolnoma novo pokopališče. S p. Bernardom sva se posvetovala in govorila in oba sva enih misli: Za to zadevo je treba prijeti! Na razpolago imamo za enkrat 200 grobov. Deset od teh je že kupljenih. Druge bomo v kratkem kupili, da bomo Slovenci skupaj počivali. Pogoji so sledeči:

1. Vsak grob stane £ 75.0.0, oskrba za vedno pa £ 12.10.0 — Torej skupaj: £ 87-10-0.

2. Če se plača takoj v denarju ali cash, se odračuna od groba £ 7.10.0 in bi bil znesek za grob in oskrbo £ 80.0.0.

3. Plačuje se lahko tudi v obrokih in sicer: Predplačilo je za grob (deposit) £ 8.15.0, nato pa vsak mesec za 60 mesecev po £ 1.6.0. Vrednost zemlje raste in če bi se kdo odselili čez leta in grobov ne potreboval, lahko svojo posest proda po

tedanji vrednosti. — Za nakup se lahko prijavite meni ali pa direktno na upravo novega pokopališča: **Australian MEMORIAL PARK of SYDNEY**, 1 Help Street, Chastwood.

P. Odilo

Cvetna nedelja v Leichhardt

OKROŽNICA ZDRAVKA NOVAKA

v Clevelandu, Ohio

1084 E. 177 St.,
Cleveland, 19, O. USA

Dne 1. marca 1963

DANES JE TRETJA OBLETNICA ustanovitve Slovenske zamejske knjižnice. Ustanovil sem jo v Clevelandu. S to okrožnico se obračam na vse redakcije slovenskih periodičnih izdanj v zamejstvu.

Slovenska zamejska knjižnica je zbirka vseh knjig, časopisov, revij in drugih publikacij, ki se izšle v slovenščini izven Slovenije in jih zbiram, že od leta 1945. Zbral sem vse, kar sem mogel dobiti. Hranim jih v študijske svrhe.

Večinoma vse sem si nabavil in financiral sam, nekaj so mi jih redakcije poslale brezplačno.

Cemu ta okrožnica? Najprej zato, da seznanim slovensko javnost z obstojem te zbirke. Gotovo bo rojake zanimalo, da taka knjižnica obstaja. Potem imam pa še drug namen.

Vsakdo si lahko predstavlja, kaj se pravi 18 let zbirati in iz lastnih sredstev plačevati vse slovenske tiskovine v zamejstvu, ki jih ni malo. Ni samo gmotna žrtev. Najtežje pri tem delu je to, da je treba poedine tiskovine loviti, ker Slovenci izven domovine nimamo ustanove, kamor bi morale vse redakcije pošiljati svoje "obvezne" izvode. Tako se mi večkrat zgodi, da za kako publikacijo izvem, ko so prve številke že pošle. Vrednost knjižnice je pa ravno v tem, da ima zares vse.

Trenutno izhaja izven mej Slovenije po svetu 92 slovenskih periodičnih tiskovin: v Argentini 24, v Angliji 3, v Avstraliji 7, Belgiji 2, Beneški Sloveniji 1, Braziliji 1, Gorici 4, v Indiji 2, v Kanadi 5, na Koroškem 10, v Nemčiji 1, v Venezueli 1, v Trstu 15 in v ZDA 16.

Vsem danes pošiljam okrožnico. Prosim, da bi mi vse redakcije pošiljale nadalje brezplačno svoje izvode takoj po izidu, ker je pozneje manjka. Joče kaj težko nadomestiti. Bom zelo hvaležen.

Knjižna izdanja vseh slovenskih založb objavljam vsako leto v ZBORNIKU Svobodne Slovenije (Argentina).

Iskrena hvala za vso dosedanje in nadaljnjo naklonjenost.

PRIPIS na naslov MISLI:

Morda se boste začudili, kje sem za Avstralijo našel kar 7 listov. Naj jih naštejem: Misli, Slovenski vestnik, Obzorje, Venec, Slovenska kronika, Vestnik, Žar. — Torej sedem. Poleg kompletnih MISLI in samo nekaj številke ŽARA nimam od tega ničesar. Pozdrave!

Zdravko Novak

POJASNILO: Ker je g. Novak poslal okrožnico vsem redakcijam, ki jih pozna, je nastala nevarnost, da bo še kje zapisano: V Avstraliji izdaja jo sedem slovenskih periodikov, ko sta trenutno v resnici samo dva: MISLI (Sydney) in SLOVENSKI VESTNIK (Melbourne).

"Vestnik" je bil do letos le društveno glasilo Slov. društva v Melbournu in na roko razmnožen. Z letošnjim letom si je nekoliko spremenil ime, izhaja v tisku in je glasilo vseh društev širom po Avstraliji: SLOVENSKI VESTNIK. — OBZORJE je bilo na roko razmnoženo glasilo društva v Brisbanu, izhajalo 4 krat na leto, prenehalo po prvem letu h koncu 1962. — VENEC nam je popolnoma neznan. — SLOVENSKA KRONIKA je izhajala nekaj let pred 1955, nekam neredno, nato je prenehala. — ŽAR je izhajal kot mesečnik (neredno) v letih 1957 — 61, potem je prenehal. — Torej: Danes dva!

G. Novaku moramo biti jako hvaležni, da se je lotil tako velikega in pomembnega dela. Živ zglej resnega kulturnega delavca! — Ur.

Snažne lepe sobe z vso postrežbo za izletnike,
kopalce, letoviščarje.

"BLUE WATERS"

gostišče med Sydneyem in Palm Beachem
Izborna kuhinja, bus pred poslopjem,
do prodajalen 3 minute.

1687 Pittwater Road, Mona Vale.

Tel. XX 3626

Priporoča se H. Stanojkovič

LATINSKA AMERIKA IN VESOLJNI

CERKVENI ZBOR

JUŽNO AMERIKO POZNAME pod naslovom "Latinska Amerika", ker sta v njej glavna jezika španščina in portugalsščina. Oba sta v sorodu s staro latinščino. Največji državi v Latinski Ameriki sta Brazilija in Argentina, poleg teh dveh jih je še cela vrsta.

Latinska Amerika je bolna politično, gospodarsko, socialno, versko. Nепrestano se zviija v hudih krčih. Videti je, da je njena najhujša bolezen v zvezi s socialnim vprašanjem. Poslušajmo nadškofa Camera v Rio de Janeiro v Braziliji:

"Bogataši Južne Amerike veliko razpravljajo o potrebi raznih reform v socialnih zadevah. Če se pa kdo loti dela na tem polju, ker ni zadovoljen s samimi besedami, ampak začne reforme uvajati, ga prav tisti bogataši razkričijo za komunista. To je lahko razumljivo. Bogataši Južne Amerike imajo v svoji posesti 80% vse zemlje na kontinentu. Marsikje kontrolirajo državni parlament. Bodočnost domovine in vero vanjo si predstavljajo tako, da je vse odvisno od tega, koliko denarja ima kdo naloženega v bankah Združenih Držav severne Amerike in v Evropi. **Sebičnost mnogih naših bogatašev in njihova slepota je za nas hujše zlo kot sam komunizem.** Pri nas se veliko govori o svobodi. Toda svoboda je za dve tretjini tukajšnjega prebivalstva lepo doneča, vendar popolnoma prazna beseda. Kaj naj jim pomeni svoboda, ko nimajo ne strehe nad glavo, ne obleke, ne hrane, komaj kaj šolske izobrazbe in prav tako malo trajne zaposlitve ter zaslužka."

Ko je tako, pač ni čudno, da v takih deželah tudi politične stabilnosti ne more biti in da versko življenje ne more prospevati. Prav tako ni čudno, da vsa denarna pomoč, ki teče tja dol po žlebu Kennedyjevih ustanov pod imenom "Alliance for Progress", komaj kaj pomaga. Bogataši, ki kontrolirajo politiko in gospodarstvo, znajo pomoč s severa speljati v take struge, da ima ko-rist spet bogataš, siromak pa še drobtinice ne dobi.

Na vesoljnem cerkvenem zboru v Rimu so škofje iz Južne Amerike veliko povedali o razmerah v svojih domovinah. Izrazili so željo, da bi Cerkev v svojih socialnih izjavah manj poudarjala pravico do privatne lastnine, bolj pa zlo kapitalizma. Zavedajo se sicer, da je treba tudi pravico do privatne lastnine braniti, ko jo komuni-

zem po Marksovem nauku zanika, toda kjer kapitalisti izrabljajo nauk Cerkev o privatni lastnini v svoj prid, je nujno treba bolj jasno izraziti tudi nauk o mejah in posebnih nalogah privatne lastnine. Vsak lastnik ima poleg pravic tudi dolžnosti do skupnosti. To plat socialnega nauka je treba južnoameriškim kapitalistom, ki so večinoma vsaj po imenu katoličani, prav jasno predočiti, da se jim bo morda vendar začela prebujati vest. Če tega ne bo mogoče doseči, se bo do socialne krivice nemoteno nadaljevalo, bogati se bodo še bolj bogatili, siromaki bodo vsak dan bolj revni — in teh je že zdaj ogromna večina.

Pri tem morajo škofje radi ali neradi priznati, da je do sedanjega žalostnega stanja privedla v precejšnji meri tudi južnoameriška Cerkev sama. Skozi sto let in več so se škofje in duhovniki preveč naslanjali na svoje bogate vernike in "vernike", cerkvena vlada je počasi zašla v skrajno odvisnost od njih. Zdaj cerkvena vodstva uvajajo napako preteklosti in se na vso moč skušajo postaviti na lastne noge. Pa kaj, ko jih kapitalisti nočejo poslušati — zaradi sedanjosti, siromaki jim pa tudi dosti ne zaupajo — zaradi preteklosti.

Mnogi so že skoraj obupali, da bi se Južna Amerika mogla izviti neznosnemu kapitalističnemu duhu. Drugi pa pravijo: Začnimo, pa pojde! Vsak sam naj v svojem majhnem krogu svoje stori, pa se bo krog širil in širil. In res so mnogi škofje in duhovniki začeli deliti cerkveno zemljo med siromake — za zgled svetnim bogatašem. Vedno več poročil v tem smislu prihaja iz Južne Amerike.

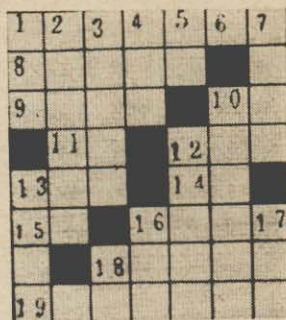
Gotovo je tako ravnanje najboljše od vsega, kar se da napraviti. Svetni bogataši, ki jim je pravica do privatne lastnine nad vse "svéta," seveda zmerjajo take reformatorje za komuniste ali vsaj komunistične sopotnike — zato se manj odločni obotavljajo in se boje posnemati pogumnejše. Zato ti pogumni želijo, da bi vesoljni cerkveni zbor poudaril svoj socialni nauk na novo in v smislu, kot zgoraj povedano.

Iz tega lahko razvidimo v novi luči, s kakšnimi ogromnimi nalogami se je bilo in se bo baviti zbranim škofom v Rimu in seveda tudi samemu papežu.

NOVE UGANKE

1. Križanka

(Ime pošiljatelja izgubljeno)

Vodoravno:

- 1 zvezda spremljevalka, zvest zaveznik
- 8 družčina, skupina
- 9 sorodniki po ženitbi
- 10 kazalni zaimek, moški spol
- 11 dva samoglasnika
- 12 struja
- 13 dodaj "oj" in bo mašina
- 14 osebni zaimek
- 15 ime grške črke
- 16 slovenska pokrajina
- 18 spletena iz žice ali konopca
- 19 staja domačih živali

Navpično:

- 1 Slovenska Kulturna Zveza
- 2 otočje nad Japonsko
- 3 pripadnik mongolskega plemena
- 4 pripovedne pesmi
- 5 spolnik v italijanščini
- 7 pritisk
- 10 kapaciteta, obseg teže
- 12 vzročni prislov
- 13 članek, pisan sestavek
- 16 gora v Sloveniji
- 17 ribiška priprava
- 18 osebni zaimek (množ.)

2. Računstvo

(Poslal Franc Koren)

Osem osmic (8 8 8 8 8 8 8 8) razpostavi tako, da dobiš iz njih število 1000, ako jih sešteješ.

3. Vprašanje

(Poslal Jože Grilj)

Če je tvoja žena rajna, se lahko poročiš z njeno sestro. Če je pa vdova, se ne moreš. Zakaj ne?

4. Kdo ali kaj?

Ponoči je vsaka reeč temna,
oko je le težko zagleda.
A z mano je ravno nasprot9no:
podnevi sem mrka in bleda,
ponoči vsak lahko me vidi,
če dosti sem blizu, seveda.

APRILSKE UGANKE REŠENE

1. Križanka

Vodoravno: 1 cerkev — 5 soldat — 9 ein — 10 tema — 11 St — 13 tok — 15 sen — 16 da — 17 ten — 19 lover — 20 Rev — 21 American — 23 pike — 24 Rateče — 25 otožen — Helena — 31 prodan — 35 Aden — 36 melodija — 37 vek — Peter — 39 map — 40 An — 41 pan — 42 nič — 44 bar — 45 sam — 46 Alaska — 47 streha.

Navpično: 1 cestar — 2 Re — 3 kit — 4 eno-ličen — 6 oder — 7 lan — 8 traven — 12 tema — 14 Koce — 15 seno — 16 deke — 18 net — 20 riž — 22 reven — 23 pohod — 26 terorist — 27 Havana — 28 Eden — 29 lek — 30 amen — 31 plen — 32 dim — 33 ajar — 34 napaka — 33 park — 41 pas — 43 čar. čar.

2. Črke za stavek

Perica reže raci rep.

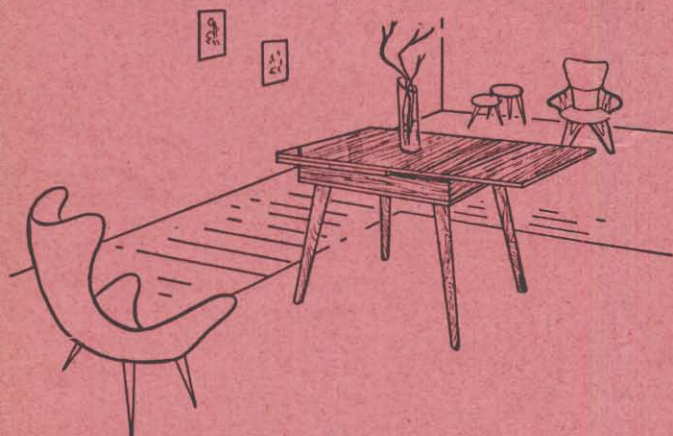
Rešitev poslali: Angela Gruntar, M. Rakušek, Gabriela Bernes, Franc Koren, Janez Volčič, Micka Pink, Magda Cah, Miha Nobeden in brat Nedebon, Alojz Meglič, Albina Konrad, Ivan Mikš.

Zapuščam Avstralijo in se vračam v svoj rojstni kraj. Ob slovesu pozdravljam vse rojake širom po Avstraliji.

Alojzij Frank

Misli, May, 1963

HOLROYD FURNITURE CO., 403 GUILDFORD ROAD, GUILDFORD

POPUST IN LAHKI POGOJI ZA ODPLAČEVANJE NA OBROKE.

REDNA POSTREŽBA, POPOLNO ZADOVOLJSTVO.

KADAR KUPUJETE POHIŠTVO, OBRNITE SE NA NAS

Tel.: 632-9951

BOGATA IZBIRA:

Jedilne sobe
Ure vseh vrst
Spalne sobe
Televizijski in tračni aparati
Igrače vseh vrst
Namizni prti in prtiči
Aparati za britje in striženje

Aparati hladilni in sušilni
Linoleji vseh vrst
Božje slike in kipi
Importirane brušene vaze
Naslonjači in ležalni stoli

Preproge in zavese
Otroške postelje in vozički
Radijski in gramofonski aparati
Sprejemne in samske sobe
Električni lustri in svetilke
Kuhinjske omare, mize in stoli

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

£ 4-0-0: Ivanka Černe;

£ 3-0-0: Anton Žitnik, Ime Drugoč;

£ 2-0-0: Alojz Šifer, Ludvik Pusan;

£ 1-0-0: Marija Zai, Neimen., Tončka Maverič, Franc Rede, Ivan Mesar, Peter Kern, Danilo Volk, B.M., Al. Macedoni, Franc Pótepan, Fr. Valenečič, M.S., Al. Filipič, Jože Benčina, Pavel Kruh, Rafael Koren, Julka Pavlič, Franc Počkaj, Anton Pašič, Agnes Hodalj, Ewald Kampuš, Danilo Marinič, Pavel Strgar, L. Mozetič, Ludvik Klakočar;

£ 0-10-0: Stan Vrtačnik, Marija Chimielewicz, Marjan Lavko, Stan Fatur, Anton Drmota, Leop. Dejak, Alojz £hrast, Emil Pantner, Ana Paulin, Jože Skala, J. Jerneko, Anton Starina, Emil Kodre, Fr. Salamon;

£ 0-5-0: Alojz Colja.

In spet: Iskrena hvala vsem! Posebej vsem zato, ker res pošiljate denarna pisma zavarovana po naročilu. Sicer je tudi od novega leta sem

nekaj pisem "izginilo", pa so bili v njih M.O. in smo mogli reklamirati. Pošta nam je obljubila vestno paznjo na predolge prste v svojih uradih in upamo, da bodo predolgi prsti končno posekani. Vedno pa ostane nujno pravilo: **Ne pošiljati gotovine v navadnih pismih!** Ne za naročnino in ne za karkoli drugega!

ADVOKAT — SOLICITOR

I.S.D. RAKIN

141 William St., Kings Cross

Tel. 31-56-32

Strokovnjak za jugoslovansko pravo,
svetovalec v vseh zadevah.

Stranke sprejemam vsak dan od 8 — 6,
ob sobotah in nedeljah od 8 — 12

Dr. J. KOCE

Tel. 28-2311
87-3854

G.P.O. Box 670, PERTH, W.A.
(196 William St., Perth, W.A.)

Tel. 28-2311
87-3854

1. ČE HOČETE ZAJAMČENO, SOLIDNO IN HITRO POSTREŽBO GLEDE DARILNIH POŠILJK Z ŽIVILI, ZDRAVILI IN TEHNIČNIMI PREDMETI (RADIO APARATI, MOTORNIMI KOLESI, BICIKLI ITD.)
2. ČE HOČETE DOBITI SEMKAJ SVOJO ZAROČENKO, SORODNIKA ITD. POVDARJAMO, DA IMA DR. KOCE PO TUKAJSNJIH ZAKONSKIH PREDPISIH PRAVICO DAJATI INFORMACIJE GLEDE VPOKLICA OSEB V AVSTRALIJO.
3. ČE HOČETE PRAVILNE PREVODE SPRIČEVAL, DELAVSKIH KNJIŽIC, PO-OBLASTIL, TESTAMENTOV ITD. PRODAJAMO SLOVARJE IN VADNICE ANGLESKEGA JEŽIKA.

Zastopnik za N.S.W. Mr. R. OLIP, 65 Moncur St., Woollahra, N.S.W.
Tel. 32-4806

Zastopnik za Viktorijo. Mr. J. VAH, 2 Kodre Str., St. Albans, Vic.
Tel. 65-9378

DARILNE POŠILJKE

živil in tehničnih predmetov (bicikle, motocikle, mopede, radijske in televizijske
aparate, frižiderje itd)

ZA SVOJCE V DOMOVINI

pošilja tvrdka

STANISLAV FRANK CITRUS AGENCY

74 ROSEWATER TERRACE
OTTOWAY, S. A.

Telefon: 4 2777

Telefon: 4 2777

SOLIDNOST — POPOLNO JAMSTVO — BRZINA —
SO ZNAČILNOSTI NAŠEGA POSLOVANJA.